

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ANDERS DE WAHL
i "LIVET EN DRÖM"

Ur innehållet:

ÄR HON LYCKLIGARE
NU ÄN FÖRR?

KARLFELDT
OCH HEMBYGDEN.

KVINNAN
SOM ORDENSBRÖDER.

JUBILEUMSARTIKEL
av kyrkoherde Eskil Andræ.

Anders de Wahl

K R Ö N I K A

En "fransman" om oss.

"DEN MODERNA KVINNANS PROBLEM är — mycket svårt."

Denna mycket riktiga och oväntat ödmjuka reflektion gör den i dagarna så omtalade diplomaten Henri de Pallières i sina diplomatiska brev till Quai d'Orsay, då han i sitt åttonde brev låter den svenska kvinnan bli föremål för en kritisk granskning. Redan av denna bekännelse förstår man att hr de Pallières står den svenska kvinnan betydligt närmare än vad en fransman kan förmodas göra — en tvättakta liten fransman skulle nog ha tagit både lättare och säkrare på frågan. Nu blir analysen famlande och suddig. Men man håller nästan författaren räkning härför, ty nutidskvinnans ställning är alltför ny och formlös för att klaras av i en handvändning med några generella satsar, den företer en sådan mångfald av inte minst motsägelser.

Det slår mig som ett betecknande sammanträffande att hr de Pallières gång efter annan säger att det är synd om den moderna "frigjorda" kvinnan. Jämför vad damerna själva säga till Idun i samma ämne på nästa sida — där förekommer två gånger samma uttryck och meningen läses mellan raderna på flera ställen. Orsaken till att det ev. är synd om den moderna kvinnan ligger naturligtvis i att hon inte riktigt vet på vilket ben hon ska stå. Det var betydligt enklare på den tiden då kvinnans plats var given, då hon hade kvinnans "uppgift" att fylla och därmed basta. Nu har hon så mycket uppgifter att det sannerligen inte är lätt att klara ut dem alla.

Men den franske diplomaten har nog rätt i sin iakttagelse att nutidskvinnan trots all emancipation har svårt för att vara ensam, hon har skyddsbehov och hembehov, hon är icke sig själv nog. En karl tycker kanske inte heller att det är så trevligt i ständig ensamhet, men han finner sig dock odisputabelt bättre. Han trivs med sina manliga vänner och står hans lust till kvinnligt sällskap, så ordnar sig även det med lätthet. Icke likaså för den "frigjorda" kvinnan, därför att hon ännu inte är så frigjord att hon tar initiativet. Den svenska kvinnan blir lätt isolerad, varmed icke vare sagt att andra länders damer ringa upp och föreslå den manliga parten att gå på bio, utan bara det att den svenska mannen, såvida han inte är kär, har betydligt mindre intresse och behov av damsällskap än ex. hr de Pallières landsmän. Underligt nog, då man betänker att kamratskapet mellan könen är så mycket mera avancerat här än i sydligare nejder. Vi stöta här på högst kuriösa och svärpejlade motsatser, så att man inte riktigt vet vad man skall kalla kamratskap: förhållandet mellan den s. k. icke frigjorda sydlandska kvinnan och hennes kavaljer, som faktiskt tillfredsställer ett ofta rent intellektuellt sällskapsbehov hos henne, eller det vardagsbetonade kamratskapet mellan en svensk kvinnlig ungar och hennes manliga kollega, som helst bör vara kär i henne för att ägna henne någon

uppmärksamhet och i annat fall inte särskilt står efter att utbyta tankar, promenera eller dansa med henne och göra sig behaglig för henne.

Någonting ditåt tycker visst också hr de Pallières, fastän han inte säger det rakt på sak. Ånej, manlig solidaritet — — — Men han ger de svenska damerna många vackra komplimanger. Och så konstaterar han att "i tre fall på fyra sköna, spirituella och personlighetspräglade damer äro gifta med obetydliga, mycket obetydliga män — ett utslag av den brist på säker psykologisk instinkt, som så ofta utmärker den unga svenska flickan". Bästa monsieur, det kan inte möjligtvis bero på den brist på — nej, vi ska inte säga psykologisk instinkt, men möjligtvis intresse, som så ofta utmärker de betydliga svenska männen? Hur många betydliga svenska män söka betydliga svenska kvinnor? De se inte ut att vara legio. Ska den betydliga damen gå och vänta på den betydliga äkta maken, så får hon nog vänta. Och skulle inte denna idealiska förening förresten bli en otäck orättvisa mot hela samhället och de många obetydliga? Och är det inte hårt att säga att den betydliga kvinnan förspilt sitt liv och sin uppgift när hon länkat sina öden vid en obetydlig man? Tror monsieur, att

Iduns handarbetsida

och mönsteravdelning bereder sig nu för jularbetena. Denna vecka göres början med förslag till julklappar — se sid. 258 i medf. bilaga — och i följande nummer komma fler.

Första tåget viftas av på den nya Ostkustbanan.

vår Herre i himlen har samma uppfattning om saken? Monsieur säger att den svenska kvinnan mer än någon annan lever i illusioner, låt henne då behålla den illusionen att hennes betydighet är ett gott komplement till makens obetydlighet och vice versa. Det vore väl synd om den halte bara skulle vara hänvisad till den halte. . . .

På de svenska förlovningarna har hr de Pallières en mycket fransk syn. Han finner det högst konstigt, i Frankrike är förlovningen ett kort preludium till äktenskapet, i Sverige kan förlovningen räcka i årtal och betecknar något slags kuriöst mellanstadium, så att kontrahenterna varken äro gifta eller ogifta. I de flesta fall hinna de lyckliga unga bli grundligt utledsna på varann, innan de nå äktenskapets hamn, dit en snäll resignation för dem.

Men så enkelt ligger det nog icke till, eller hur? Hr de Pallières iakttagelse besannar sig än en gång: vi leva på illusioner. Och den svenska kvinnan älskar den vackra illusion, som säger att man skall pröva varandra först, innan man rusar åstad och binder sig för livet — ett ganska dumt uttryck hos oss förresten, när skilsmässa alltid finns i bakfickan. Vidare säger hon att om de förlovade bli utleda på varandra, ja, då är det ju bra att de hunno bli det innan bröllopet stod. Man skall vara fransman för att våga invända mot så fagert resonemang. En svensk skulle inte för sitt liv våga erkänna att fastän äktenskapet kan vara betydligt mycket knepigare, knogigare och trasligare än t. o. m. en gnatig och tröttsam förlovnings, så är det dock himmelsvid skillnad och man står bättre ut med både arbetsslit och konroverser i eget hem med egen make än med fästman i föräldrahemmet.

Utän tvivel är detta en sida av saken, som hr de Pallières gör rätt i att anmärka på. Men det kan inte hjälpas att om monsieur än må finna många resignationsäktenskap efter långa förlovningar i Sverige, så kan han hitta nästan lika många tokiga äktenskap efter korta, berusande lyckliga förlovningar, där man livligt beklagar att förlovningen icke blev längre och "slutade lyckligt", som det heter, d. v. s. blev uppslagen. Men undantagen äro till för att bekräfta regeln och vi hålla gärna med hr de Pallières om att de långa förlovningarna i allmänhet äro ett onödigt oting, som man vinner mycket litet med.

Man vinner ett resignationsäktenskap, säger monsieur med en rynkning på näsan. Och vi som hade gått och inbillat oss att hela livet ändå var en resignation och varför skulle äktenskapet då vara ett undantag? Monsieur öppnar nya vidder för vårt tjusta öga. Men det förefaller oss som om de icke vore av riktigt franskt ursprung, ty vi trodde oss att de korta franska förlovningarna och långa äktenskapen rymde mer resignation — om också nyktrare och resolutare än vår — än någonsin våra långa förlovningar och — korta äktenskap.

EBE.

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

ÄR HON LYCKLIGARE NU ÄN FÖRR?

DEN OBEROENDE KVINNAN AV IDAG OCH HENNES OSJÄLVSTÄNDIGA SYSTER AV IGÅR

FRIHETEN KAN NOG VARA BRA MEN ÄR FARLIG ANSE DAMERNA SJÄLVA.

FORNA DAGARS KVINNA, HON, som levde före det s. k. kvinnans genombrott, satt i sin jungfrubur, icke olikt en fånge. Hon bevakades strängt och tilläts inga oarter, och när hon gifte sig bytte hon bara förmyndare. Hon levde i lycklig okunnighet om hur kvinnan skulle ha det ställt anno 1927.

Den tiden hade sin romantik som är borta nu. Nu ha vi fått friheten i stället. Våra dagars riddare ligger mera sällan på knä för sin själs älskade, men den ljuva tillbedda kan i stället stämma möte med honom på Norrmalmstorg och träffa honom alldeles ensam, någonting som var otänkbart bara för så kort tid tillbaka som då hennes mamma var ung.

Kvinnan älskar romantik, även om hon inte vill erkänna det för sig själv. Saknar hon den, kan friheten, som öppnat vidderna för henne, ersätta vad hon förlorat? Hon har blivit en oberoende människa, hon har rösträtt, hon kan röra sig överallt och under alla förhållanden med den mest obegränsade frihet. Hon har med andra ord blivit en ny människa. Är den nya människan lyckligare än den gamla. Livet är komplicerat, ställer stora krav på kvinnan, både den ogifta och den gifta, konkurrensen är oerhörd på alla områden. Är hon lycklig i detta nya liv?

Det finns anledning nog att fråga, och Idun har ställt spörsmålet till ett antal damer av vilkas svar läsarinna få dra sina slutsatser. . . .

— Att obetingat svara ja eller nej på denna fråga vore nog att komma långt ifrån sanningen, säger friherrinnan *Ellen Palmstierna*, om man nu kan komma åt den på något sätt. Att vara lycklig är ju så personligt och individuellt. En är lycklig av och i förhållanden, som skulle göra en annan olycklig. Men nog tror jag att man villigt måste erkänna, att kvinnan har flera möjligheter att vara lycklig på sitt sätt nu än förr. Det kräves mera av kvinnan nu, mera personlighet, mera ansvars känsla utåt, tillit till sig själv.

Hon har många flera möjligheter till utveckling i vad som måste medföra en lyckokänsla, hon har mera frihet att bli sin egen. Möjligheten till ekonomiskt oberoende genom arbete, många gånger mycket strängt, värdesätter kvinnan i våra dagar

Ester Eliasson.

på ett annat sätt än förr. Känslan av att ha ett erkänt värde, att vara ett faktum i samhällsmaskineriet, att få ha ett inflytande på det goda för sina medmänniskor är en känsla, som måste kallas lycka. Hur många kvinnor sörjde ej förr över att

Ellen Cederström.

det ej passade sig att ha en offentlig sysselsättning, vare denna kontor, bank eller byrå e. d. Med vidgat verksamhetsområde följer mera frihet och ansvar men också plikt att bruka friheten rätt. Ger det ej lycka att känna sig behövt, att få ägna sig åt det som ligger för en? Nu kan man ju t. o. m. få ha en egen affär och ändå vara aktad och ansedd. Den stora frågan för en kvinna blir ändå alltid någon gång i hennes liv, hur lyckan i kärleken skall gestalta sig för henne. Det har i alla tider varit av samma vikt som det alltid kommer att bli, — synvinkeln kan möjligen vara vidare eller trängre. Även här är tiden nådig mot kvinnan. Hennes synvinkel får vara betydligt vidare nu än förr och hon borde genom sitt större ansvar vara mera kritisk i valet än hon var förr.

Jag har nu bara dragit fram de ljusa sidorna men blundar ej för jäktet och oron och de frestelser som kvinnan ej var utsatt för förr men då ej heller var van att motstå. Kvinnan bör vara lyckligare nu än förr.

Lilly Laurent.

reda henne lidande att utnyttja dem. Hela världen befinner sig i en brytningstid, som gör livet smärtsamt för alla människor.

Det är synd om nutidens kvinna, det är min tanke. Men jag hör till dem som tro på ungdomen och ser ljust på framtiden. Jag tror att kvinnans frihet i en framtid kommer att göra henne mycket lyckligare än hon både är nu och var förr. I Fredrika Bremerförbundet kommer jag ofta i beröring med präktiga unga flickor och jag undrar om bland ungdomen någonsin förekommit så målmedvetet arbete, som man på sina håll finner just nu. Men den har förfärliga svårigheter att kämpa emot. Nog finns det också mycket hos ungdomen som man ängslas för. Den har svårt att finna sig till rätta. Och det beror på att vår tid är en våldsamt brytningstid.

En som också tycker synd om nutidens kvinna och betraktar friheten med misstänksamma blickar är skulptrisen *Ida Thoresen*.

— Jag tycker ganska synd om vår tids unga flickor, säger hon. När vi voro unga

hade vi det bättre ställt. Vi voro bättre skyddade mot livets besvärlig-

Signe Laurell.

heter och faror, nutidsungdomen har nog i många avseenden svårt. Nog kunde det kännas som ett tvång att vara så bunden, som man var i min ungdom, men friheten är inte under alla förhållanden det bästa. Man behöver vara mogen för att kunna använda sig av sin frihet utan att ta skada till sin själ. Jag tror att ungdomens liv nu för tiden ofta är mycket oharmoniskt. Man måste också ha tid att vänja sig vid friheten. Kanske en kommande generation kan gestalta sitt liv mera harmoniskt.

Den ogifta har det bättre, den gifta har det ofta knogigare.

— Kvinnans ställning är starkare nu än någonsin, säger en socialt verksam dam doktorinnan *Lilly Laurent*. Och jag tror att den ogifta kvinnan har det betydligt drägligare än förr. Hon har inte bara en livsuppgift i sitt yrke, hon har möjlighet att skaffa sig ett eget hem, även om hon inte är gift. Ja, hon kan även finna utlopp för sina moderskänslor genom ett fosterbarn.

Den gifta kvinnan har däremot större ansvar och en mera arbetsfylld tillvaro än någonsin. Det berättas så ofta om huru våra mormödrar stego upp i arla morgonstunden och satte sig vid vävstolen, och naturligtvis voro de också präktiga kvinnor efter sin tids måttstock. Men jag undrar just hur de skulle ha klarat de många och mångskiftande uppgifter som våra dagars kvinnor gå i land med. Och vid sidan av vilka de dessutom skola vara charmanta och bevara sin ungdom.

Jag håller på ungdomen. Den är mycket mera arbetsam och duglig och skickad för livet än en föregående generation. Låt bli att klaga över att ungdomen jazzar. De som tråda foxtrot om kvällarna arbeta i allmänhet ganska strävsamt om dagarna och är i behov av just en sådan förströelse.

Den stilla friden vid lampan och i spiselvrån är väl för alltid försvunnen. Gud vete, om kvinnan över huvudtaget har tid med den intensiva lyckokänsla, "den stora lyckan", som fyllde henne förr — åtminstone ibland. Jag tror i varje fall inte att hon är lyckligare än förr men kanske inte heller olyckligare. De många skilsmässorna behöva inte betyda att kvinnan är mindre lycklig i äktenskapet än förr. De kanske bara bero därpå att man inte numera finner sig i att vara olycklig hela livet igenom.

Friheten är farlig.

Inte samma syn på det ogifta ståndet förr i världen har fru *Axel Eliasson*:

(Forts. sid. 1153.)

Ellen Palmstierna.

Ida Thoresen.

Det är synd om kvinnan.

— Möjligheterna till lycka äro oerhört mycket större nu än förr, säger fröken *Signe Laurell*, en av Fredrika Bremerförbundets styrelsemedlemmar. Men kvinnan har fått alla sina rättigheter under förhållanden, som äro så svåra att det kan be-

De idealiska heminstrumenten Flyglar & Pianinon

Ensamförsäljare: HIRSCHS PIANOMAGASIN A/B KONSERTHUSET STOCKHOLM

HÄRVANS HEMFÄRGER

— belönade med guldmedalj — användas och förordas av utövare av svensk hemsöjd.

KVINNAN SOM ORDENSBROR

NÄR SKOLA DAMERNA HÄLSAS VÄLKOMNA SOM FRIMURARE?

VI LEVA I NYDANINGSTIDER OCH alla deltaga vi i det arbete som nu pågår, vare sig vi äro medvetna därom eller icke. Det är som om världskriget och de därur uppståndna förändringarna hade slagit hål i taket och vägarna på den världsbyggnad, vari vi hitintills känt oss mer eller mindre hemmastadda. Grunden måste nu delvis läggas om, nya krafter och nytt material tagas i anspråk. Kvinnan har ryckt fram i de första leden, hon arbetar hårt, ivrigt och trofast, men hon lider ofta liksom mannen av bristen på solidaritet arbetskrafterna emellan, hon pinas av de snäva gränser som dogmer, partibegrepp och gamla som nya fördomar ha utstakat. Hon längtar efter brödraskapets förverkligande för att själv kunna bidra till att skapa ordning ur kaos.

Frimureriets, den konungsliga konstens uppgift är ju att underlätta den enskildes arbete på den egna utvecklingen, dess mål mänsklighetens fullkommande. Skulle inte kvinnan vara vuxen denna uppgift och detta mål? I frimureriet om någonsin borde hon stå vid mannens sida. Frimureriets hemligheter förpliktat till obrottslig tystnad angående dess igenkänningstcken, ritual och symboler. Denna tystnad torde i den form vari den blir ålagd kunna iakttagas av kvinnan lika väl som av mannen.

Även om man icke utgår från antagandet att det moderna frimureriet i mångt och mycket härstammar från forntidens mysterier, kan det vara av intresse att påpeka, huruvida både kvinnor och män deltog t. ex. i de Eleusinska mysterierna, vilka stiftades över 1300 år f. Kr. Under sjuttonhundratalet då de hemliga ordnarna blomstrade upp uti hela Europa, grundades ett flertal ordnar utslutande för kvinnor och dessutom en gren av frimureriet för kvinnor, vilkas logemöten skulle äga rum under överinseende av någon hög manlig frimurare. D. 11 mars 1775 stiftade sålunda markisen de Saisseval med hjälp av ett flertal framstående frimurarebröder logen "La Candeur" i enlighet med och under beskydd av Grand Orient de France. Fjorton dagar senare d. 25 mars 1775 installerades hertiginnan av Bourbon som "Grande Maitresse" i logen S:t Antoine i Paris. Bortåt ett tusen personer deltog i och bevittnade denna ceremoni. 1805 installerades kejsarinnan Josephine som Grande Maitresse de la Loge Impériale d'Adoption des France Chevaliers de Strasbourg. Dessa exempel torde vara rätt allmänt kända, och de äro endast hämtade ur en mängd andra av liknande art.

Det finns många berättelser om hur såväl män som kvinnor drivits av nyfikenhet till att på olovliga vägar söka komma i besittning av frimureriets hemligheter. Dylika försök gjordes särskilt under slutet av sjutton och början av adertonhundratalet, då logemöten allt emellanåt ägde rum uti hemmen. En engelsk dam the. Hon. Elisabeth S:t Leger (sedermera Mrs. Aldworth) hade sålunda länge intresserat sig för frimureriet. Hennes far var hög frimurare och en afton då ett möte skulle avhållas gömde hon sig i ett angränsande rum och

Man har talat mycket om frimureriet i dessa dagar, än har det sagts att Ludendorff avslöjat dess hemligheter, än har man slagit ett slag för samfrimurarorden. Men förf. här uppmanar i samband med en intressant historik de manliga frimurarna att uppta kvinnor i sin orden. Den som lever får se.

bevittnade hela ceremonien genom ett hål, som hon lyckats göra i väggen. Hon blev likvisst ertappad och blev efter längre överläggningar och diskussioner regelrätt invigd till frimurare.

En annan dam, grevinnan Helene Hadik Barkoczy (gift 1860 med greve Bela Hadik, som var adjutant hos kejsar Maximilian av Mexiko) hade tillika med stora egendomar ärvt ett rikt och värdefullt frimurarebibliotek och genom sina studier fattat ett levande intresse för frimureriet. Hon hade många vänner bland frimurarna, och då dessa sågo hur allvarlig hennes beundran för frimureriet var, hur djupa hennes kunskaper, blev hennes önskan uppfylld och hon invigdes till frimurare och upptogs 1875 i logen Egeyloseg, som till-

Skaldernas vägvisare.

Ett medarbetarskap av högsta kvalitet har Idun lyckats förvärva därmed att medlemmen av Svenska Akademien fil. d:r Anders Österling från instundande 1 december ställer sin stora kapacitet såsom bedömare av poetiska alster till Iduns förfogande — han kommer att läsa a.l.a till Idun insända poem och sova dem för publicering. Varje poem som införes i Idun efter denna datum har passerat inför d:r Österlings granskande blickar och av honom utvalts framom mindre lyckliga medtävlare. Därmed få de nybörjande skalderna sitt första kritiska elddop, något, som de visserligen bäva för, men dock längta efter.

Fru Kamila Dvoracekova, maka till d:r K. Dvoracek i tjeckoslovakiska legationen i Stockholm. (Kamerabild av Goodwin.)

hörde frimurareorden i Ungern. Då de gamla stadgarna icke medgävo detta, blev logen någon tid härefter suspenderad under tolv månader och dess officerare bestraffades av moderorganisationen.

I Amerika finnes en orden, "The Order of the Eastern Star" (icke att förväxla med den av Annie Besant grundade, rent teosofiska orden Österns Stjärna) som inom sig upptager såväl män som kvinnor och äger över en miljon medlemmar. Den gör icke direkt anspråk på att vara en frimurareorden, men endast de män som äro frimurare kunna vinna inträde däri, liksom endast de kvinnor, vilkas fäder, bröder, män eller söner tillhöra frimureriet. Ordens möten äga, så vitt möjligt är, rum i det manliga frimureriets lokaler, och dess verksamhet går ut på självuppfostran och barmhärtighetsarbete.

Den s. k. Samfrimurareordens historia börjar år 1882, då mademoiselle Maria Desraimes, som gjort sig vida känd och uppskattad för sitt sociala arbete och författarskap, upptogs i en loge, ansluten till La Grande Loge Symbolique de France. Sedermera grundade hon med tillhjälp av D:r Georges Martin och ett antal andra intresserade frimurare "L'Ordre Mixte International Le Droit Humain", som nu spritt sig till så gott som alla europeiska och även ett flertal utom-europeiska länder. Orden upptager såväl män som kvinnor, den respekterar varje trosform och avfordrar sina medlemmar absolut tystnadsplikt angående dess igenkänningstecken, ritual och ceremonier. Politik får däri aldrig förekomma, i motsats till vad som sker i frimurareloger i sydliga länder.

Till Skandinavien infördes Samfrimurareorden 1916 genom den danska läns-grevinnan Ellen Bille-Brahe-Selby. Den skandinaviska jurisdiktionen omfattar Danmark, Norge, Sverige och Finland. I Stockholm finnas tvenne loger; övriga städer där loger ha bildats äro Malmö, Göteborg, Gefle, Jönköping och Linköping.

Den manliga frimurareorden i Holland utsände 1920 en cirkulärskrivelse till alla logerna inom sin jurisdiktion, vari den framhöll skälen varför kvinnan numera borde tillåtas inträda i frimureriet samt även de skäl, som sedan gammalt talat däremot. Ändamålet med denna skrivelse var, att varje medlem av orden skulle tänka sig in i frågan och skaffa sig ett eget omdöme, då saken så småningom torde framläggas inför en större konferens av frimurare. Man framhöll även svårigheten för ett land att ensamt taga initiativ i en dylik fråga, som är av vikt för och rör frimureriet i alla länder. Är det förmätet av mig att uttala en förhoppning om, att denna sak snart på allvar skall upptagas till behandling även här i Sverige? Skola kvinnorna icke även officiellt hälsas välkomna till bygandet av framtidens tempel? Glömmer man, "att det är gudakraft i kvinnans vilja.

när hjärtat av en helig längtan slår".

FANNY WILAMOWITZ-MOELLENDORFF.

BARN FÖRSÄKRINGAR

SVEA

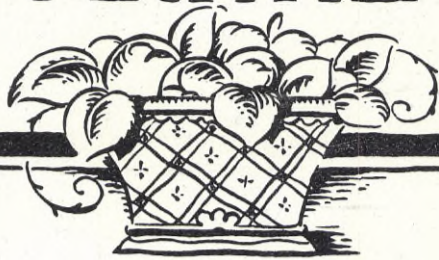
STUDIEFÖRSÄKRINGAR

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG, V. HAMNGÅT. 3.

IDUNS JUBILEUMS-ARTIKLAR

VANK OCH BRIST VIDLÄDER ALLT mänskligt, det finnes intet system så sinnrikt uttänkt, ingen så stor uppfinning är gjord att man inte kan tala om dess fördelar och nackdelar. Nu kan visserligen inte radio kallas varken system eller uppfinning, snarare upptäckt, men om den kan man, åtminstone enligt mitt förmenande, säga att fördelarna betydligt överväga nackdelarna.

Ni har bett mig, att uttala mig om mitt ställningstagande till gudstjänsten och radion. Först som sist vill jag då oförbehållsamt erkänna att jag anser detta arrangemang vara en stor vinst. Som allt nytt har det mött klander från många håll och låt vara att det i något fall varit berättigat så ligga dock fördelarna så i öppen dag att man inte kan annat än bortse från olägenheterna. Man har fruktat att gudstjänstradieringen skulle leda till kyrkornas avfolkande men det har visat sig vara en ganska ogrundad farhåga. För det verkliga "kyrkfolket", som älskar gemenskapen med den kristna församlingen och lärt sig uppskatta den uppbyggelse som det skänker att vara med i dess mitt, kan aldrig radion i längden ersätta kyrkan. Däremot har det upprepade gånger hänt att personer som vant sig av med att gå i kyrkan genom radion fått intresset för gudstjänstfirandet väckt på nytt. På landsbygden ställer sig visserligen saken annorlunda. Det händer nog att mången landskyrka en och annan söndag när väder och väglag äro miserabla, får stå så gott som tom medan den del av allmogen som haft förmånen av radio sitter i hemmets lugna vrå och åhör predikan. Och det är ju förklarligt nog. Alldeles överflödigt är det att tala om den betydelse gudstjänstradieringen har för Norrlands oändliga ödemarker, där avstånden för tusentals människor omöjliggöra kyrkosök mer än högst ett par gånger om året.

En annan kategori människor som välsigna radion är sjöfolket. En gång fick jag ett brev från en sjökaptan, som å egna och besätningens vägnar tackade för en predikan som de åhört 20 mil ute till havs. Brevet inneslöt en tia att läggas till kollekten för det ändamål som pålysts den söndagen i kyrkan. Städerskan hade kommit fram med förslaget att göra en insamling, det hade villigt accepterats och resulterade i denna tia — sedan var och en släppt till en liten slant. Inom parentes vill jag tacksamt nämna att våra kollektbörsor ej sällan, tack vare radion, riktas högst betydligt.

Vad det kan betyda för folket som lever i isoleringen på en avlägsen fyr eller en skärgårdsö dit isen varken bär eller brister, att juldagsmorgon kunna åhöra julottan, kan lätt tänkas. En fiskarhustru berättade för mig att hon en söndag suttit på stranden utanför sin stuga och åhört min predikan. Hon

Kyrkan och radion.

Av

Eskil Andra

Gudstjänsten och radion — det är ett ämne aktuellt i många hem. Nu har den radierade gudstjänsten fungerat i ett par år och man har hunnit göra sina erferenheter å ömse håll. Det är därför av intresse att höra vad en framstående prästman, kyrkoherde Eskil Andra, har att säga i ämnet — hans jubileumsartikel ger många värdefulla inblickar och tänkvärda synpunkter.

hade inte själv radio men en villaägare tvärs över sundet hade en högtalare på sin veranda. Därifrån ljöd varje ord klart och distinkt över vattnet till stor glädje för fiskarbefolkningen på ön.

Allt detta är endast små strödrag av den stora uppgift radion har att fylla men de måste dock övertyga den mot saken mest avogt stämde att införandet av radioutsändning från kyrkorna innebär mycket mera av gott än av ont. Den ende som skulle ha någon olägenhet av ordningen vore den officierande prästen. Det kan inte förnekas att medvetandet om att varje ens ord uppfångas och återgives för tusen och åter tusen människor landet runt bibringar mig en känsla av ofrihet. Föredraget får inte den prägel av ett omedelbart och direkt anförande till åhörarna som är önskligt. Radiolyssnaren hör på ett annat sätt än den som sitter i kyrkan med den talande för sina ögon. Den närvarande fäster sig inte så mycket vid det rent formella, hänger inte upp sig på rent språkliga fel. Vad som brister i satsens fulländning ersättes av talarens per-

Iduns novemberpristävlan.

Iduns månadspristävlingar ha väckt stort intresse och vi hoppas att vinna livligt gehör även för Iduns novembertävlan, till vilken läsekreten uppmanas att skriva en uppsats över ämnet

Umgängeskonst.

Man säger att den fina umgängeskonsten är på retur i vår tid. Är så fallet eller inte? Och vari består umgängeskonsten? Vad är dess a och o? Vilka äro de felgrepp och misstag, som inte få förekomma i umgänget mellan människor? Vilka äro de regler man framförallt har att iakttaga för ett korrekt och behagligt umgänge? Ja, det finns åtskilliga frågor att behandla i detta ämne och Ni kan för tävlingsbidraget antingen ta i tu därmed i allmänna drag eller i en eller flera detaljer. Såsom i föregående tävlingar utdelas ett pris om 100 kr. för bästa bidrag och uppsatsen bör vara insänd under märke: Novembertävlan före nov. månads utgång.

sonliga framträdande. Att lyssna i radio är ungefär som att läsa i en bok, man har svårt att låta bli att störas av det minsta språkliga missljud. Medvetandet om detta förhållande gör att predikanten känner sig bunden. — Det är f. ö. min uppfattning att vi svenska präster även i allmänhet äro för bundna av förberedelse till predikan, föredraget blir lätt därigenom stelt och opersonligt. Vi närma oss för mycket det rena uppläsandet vid vårt predikande. Ett tal vinner på att det verkar framsprunget i talets ögonblick, att det är ett tal till och icke ett föredrag för åhörarna. Radion innebär en fara i detta avseende. Och det vore en stor hjälp för oss att veta det våra stora åhörareskaror vore inställda på att mera bortse från det formella framförandet och lägga huvudvikten av intresset vid innehållet.

Ibland har det framkommit synpunkter som gått ut på att radiering av gudstjänsten innebure ett profanerande av predikans heliga innehåll, ett sänkande av gudsordets höga värde och risk för att det, genom att utbudas i de vidaste kretsar kunde utsättas för hån och begabbelse. Mot en sådan uppfattning kan alltid den invändningen göras, att det nog alltid varit det heligas lott i världen att mötas av oförstående och hån och om några kristendomsfientligt sinnade personer verkligen finna nöje i att sitta och göra narr av predikan — vad betyder det för själva saken! Bland de ofantliga skaror som åhöra en gudstjänst finns ju folk av alla kategorier, av alla åskådningar och bildningsnivåer och man måste förutsätta att ett litet fåtal kan vara benägna för drift med religiösa ting. Sådant tröttnar emellertid folk på ganska snart och någon allvarlig skada har det knappast för många att åstadkomma.

Detta är endast ett mycket flyktigt vidrörande av synpunkter som beröra frågan "kyrkan och radion". Men jag tror att efter ingående och opartisk granskning av saken det faktum skulle kvarstå, att radions verkningar ur religiös synpunkt äro ovärderliga. Min egen erfarenhet är, att kyrkan genom radions hjälp kan göra landvinningar som den annars aldrig skulle göra. Jag vet gamla herrar, som på 30—40 år aldrig satt sin fot i kyrkan som nu hemma i sin länstol äro de "kyrksammaste" av alla. Också de som finna hela gudstjänsten med altartjänst för lång och tröttande och därför aldrig gått i kyrkan använda sig nu av radion, där de kunna koppla av när de önska vila sig en minut.

Vad möjligheten att kunna delta i radiogudstjänst betyder för en sjuk är ju en realitet, som ligger så i öppen dag att den ej behöver beröras.

Emottager till förräntning
Sparmedel
å depositions-, kapital-,
sparkasse- och uppsägningsräkning
Telegr.-adr.: "Götabank".

**AKTIEBOLAGET
GÖTEBORGS BANK**
Grundad 1848
EGNA FONDER: Kr. 78,750,000:—.

Emottager under bankens garanti å
Notariatavdelningen
kassor, värdehandlingar
och förmyndaredepositioner
Tel.: "Göteborgs Bank".

Karlbo, E. A. Karlfeldts barndomshem i Folkärna.

SKALDEN

HEMMET, FÖDELSEBYGDEN

I dessa dagar, då Erik Axel Karlfeldts namn är på allas läppar genom skaldens senaste diktsamling "Hösthorn" — som blivit succésboken framför andra — är det av stort intresse att läsa om huru stor roll hembygden och förfäderna spelat i vår berömda lyrikers diktning.

långa, min ovissa väg, du min Folkarebygd! — Jag går mellan lärkors nästen, jag följer din ström, som i saktmod och ro går fram mellan klippornas fästen och sandiga brinkar, där svalorna bo. Frid hägnar de vänliga Dalar, men stenen står hög vid Brunnbäcks älv och stolt i sin stumhet talar om kraft, som i trångmål vet hjälpa sig själv.»

Dalälven går här bred och majestätisk, med sakta lopp, och skär åsen och skogen, den bekanta Långheden, med sin skogs- och hedstämning, och med Brunnbäcksmonumentet längst ute vid älvbrinken. På andra stranden ligger Brunnbäcks herrgård, den forna gästgivaregården, som då och då skymtar i dikterna, såsom här: »Hej, skoarmor, som lunkar genom värds-husallén — —». Och som måhända i diktarens fantasi fått stå modell till den dråpliga »dalrococon» Vårdshuset i Flora och Pomona.

Hela Dalarnes skald.

Det är egentligen först i den redan 1897 offentliggjorda dikten Dalmarsch som Karlfeldts hembygd vidgar sig till att omfatta hela landskapet Dalarna. »En flock dalkarlar» har han säkert som barn mångfaldiga gånger sett tåga hem från sommararbetet. Vägen för den gick längs Långheden över älven invid skaldens barndomshem: »Se hagarna sig färga som eld vid Brunnbäcks färja och älv och bäckar, rinna med hög och höstlig lät». Det är då, när han går »med dit upp till S ljan i dalmarschens takt», som han känner sig som dalkarl och börjar besjunga sin större hembygd, Dalarna, hela landskapet »från Långhedens mur och till Salfjällets kam.» Det är då, han finner Pungmakarbo, namnet, det kärva och tungrodda, som han känner sig i släkt med, och därför korar till sina bragders och sin kärleks vagga samt sin sångmös hemvist. Då får han idéerna

FÅ MÄNNISKOR HA VÄL MED alla sina rötter, med hela sitt väsen, varit så knutna till sin födelsebygd, sin barndoms nejder, som Karlfeldt, och få om ens någon av våra skaldar har förmått i sin diktning skildra sin hembygd så innerligt som han.

Så gott som hela den första diktsamlingens lustspel, Vildmarks- och kärleksvisorna, utspelas på dessa »Folkarestigar», där skalden trampat sina barnfjät och lekt sin första ungdoms lekar. I strof efter strof besjunger han den natur och den bygd, han lärt sig att älska. Alltjämt dröjer han »i skuggan kring hembyns hus, där minnena spela som näktergalar».

Karlbo, den lilla byn vid Dalälvens nedre lopp, där skalden föddes och därifrån han hämtat sitt namn, känna vi numera igen, även om vi aldrig sett den: »Över Dalälvens lugna yta timmerstockarna långsamt flyta. Brunnbäcksskogen på andra stranden står under bleknande himmelsranden svart som ett spjäll. Dofterna svalna i mörknande kväll. — Stilla och blå som ett dimband hänger svedjerök över åsarnas bryn. Hässja vid hässja en ringmur stänger skyddande tät, kring den somnande byn. Tjudrade fålen frustar på vreten och rycker i pålen. — Än i en bakgårds mörka lider slipstenen skumpande, tungt sig vrider i plaskande hon; lien i sliparens händer gnisslar. Långt ut på älven en åra visslar, flöjtspel dör bort i en suckande ton», Hela denna lilla dikt, »Inom hässjorna», ger byns hela förtätade stämning en sommarkväll på ett utomordentligt målande sätt. Denna byns stämning finna vi upprepade gånger i de olika dikterna: »Från badstusvalen höres skåktans vin och bråkans tuggning på det sega lin; där drömer flickan, agning, varm om kinden, om bröllopsrustning och om lakansväv. Där utanföre rasslar ödsligt vinden i backens rönar och i vikens säv», heter det i Höstvisa. Och på ett annat ställe: »Nu torkar linet på gårdesgård och humlen är skördemogen. Röd som en räb och brun som en mård lyser i hagarna skogen». Än föras vi till »dansbanan uppe bland bergagens trän, där stråkar i helgedagskvälarna brusa, i hägnet av björkgardinerna ljusa», och än bevittna vi »dansen kring den gröna stängen». I Augustikväll

se vi hur »Ur skogen stiger månen, röd och väldig som en sol. I fjärran brummar forsen som en trumpen basfiol. En fågel väcks av våra steg och korsar snabbt vår stråt. Det lyser ifrån Tjärna by och dansfolk drar ditåt».

Till älven och åsen återgå skaldens tankar och bilder; älven, åsen och heden, som begränsa hans barndoms paradiset. »Hög rullar älven mellan våta slätter. Björkarnas sav ur borrad näver sprutar. Bergstraktens uv sin kärlekslängtan tutar lidelsefullt och hemskt i svala nätter. — Huj, över heden far den glada sunnan. Snart i en festlig afton skall han bära lustigt kring nejden till skön Valborgs ära doftande tjär-rök från den tända tunnan. — Men där i fjärran ovan herrgårdsröset bergåsen ligger som en dunkel dimma — —». Om Åsen heter det: »Här lyfter han ur kär och skog och ångar den nakna, melankoliskt gråa ryggen. En ensam fur i mager mylla tronar som på en stång en hatt med breda skyggen. O ödemark, du har min kärlek vunnit! Jag älskar stigar, de människotomma, den flacka hed, där luft och dager flöda, där ljung och timjan blekt i sanden blommar».

I Uppbrott få vi en samlad bild av detta landskap, som den drömmande ynglingen ägnat så mycken kärlek: »De svarta skogarna mumla som psalmsång kring fädernas lutande kors, och dovt som en vakan de humla bak åsar-tonar Avesta fors. Än vindspelet knarrar vid gruvan och släggorna picka på hållarnas järn, men sparven sover på tuvan, och änderna vila på vilande tjärn. — Nu ville jag girigt samla all nejdens drömmarle fågning och sång och minnena, unga och gamla, som sjunga i natt liksom livet en gång; nu ville jag dofterna fånga, som välla ur vårnattens jäsan-de brygd, och föra dig med på min

Karlfeldts sommarhem Sånggården, i Sjugarebyn.

Det är skillnad på
NYSILVER
och nysilver. Köper Ni en vara med vidstående varumärke gör Ni ett gott köp. Finnes hos varje guldsmed.

Iareg. varum
Tillverkare:
Guldsmeds A.-B. i Stockholm

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid
A.-B. NYA BLÅ HAND
Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.

BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlagatan 7, Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Walhjalt, Skolvägen, Ålfsjö.

O C H H E M B Y G D E N

OCH SLÄKTKÄNSLAN — INSPIRATIONSKÄLLOR FÖR DEN KARLFELDTSKA DIKTEN

till sina dalmålningar, när Elia åker upp till himmelens land, under det Leksands kyrktorn syns »som en lök, och stapelns Falumalm ringer sabbat vid den saliges färd». Då skådar han Siljan från Bergsängsbackar och Sjugare by, och ser som i en vision Jungfru Maria, i en liten kullas skepelse, gå till paradiset sin brudegång mot aftonrodnans fäste över Siljan. Då hörde han hornlåtarna som en märgfull och hednisk musik nedåt Gesunda glimmande vik. »Då drog han sig uppåt bergen», »där ädelfalkarna jaga i sitt kungliga blåa revir». Och det förgångna återfinner han »— högst vid späda älvars lopp, där fjällen stå i sommardropp, fjällen dem vinturar isa, får det gestalt och kropp. Du Siljansbrud i färgrik ståt, som står på Städjans stjälpått, vifta mig än en visa, innan vi skiljas åt». Då finner han slutligen ett fäste i en gård och en vret och rider som Sångfar i rönarnas gränd vid Opplimens speglade vik.

Släktkänslan är stark.

Men det är inte allenast de yttre intrycken av natur och bygd, som binder Karlfeldt vid hembygden. Det är också släktens rötter, som med alla trådar löpa ut i dessa bygder, blodets röster, som ropa och mana. »Det drager en väg långt borta i världen igenom en vinterlig ödemark — Ditt far min själ i den månklara natten, där vandrar jag hän i den sträva vind; och snart hör jag dånet av älvens vatten, jag står vid den ensliga gårdens grind. Till glimmande fönster jag närmar mig; vid brasan sitter en åldrig kvinna och ser på glöden, som blånande brinna — min moder, hur drar mig ej längtan till dig».

I Fäderna, den ståtliga dikt som inleder den första diktsamlingen, få vi hela denna släktkänsla uttryckt: »Ej finns deras namn på hävdens blad, de levde i ringhet och frid — men jag skönjer ändå deras långa rad allt upp i den urgrå tid. Ja, här i det gamla Järnbäraland de bröto åker på älvens strand och malm ur gruvan bredvid. — Mina fäder, jag ser er i drömmarnas stund och min själ blir beklämd och vek. Jag är ryckt som en ört ur sin groningsgrund, halvt nödd, halvt villig er sak jag svek. Nu fångar jag toner ur sommar och höst och ger dem visans lekande röst; låt gå, det är också ett värv. Men klingar det fram ur min dikt någon gång en låt av stormsus och vattusprång, en tanke manlig och djärv, finns där lärkspel och vårljus från fattig hed och suckar ur milddjup skog — ni ha sjungit det tyst genom många led vid yxans klang, bakom fora och plog».

På mångfaldiga sätt framträder denna släktkänsla även i hans senare diktning, särskilt i Fridolinssångerna kommer den mäktig och stark, såsom t. ex. när diktaren låter Fridolin, denna »studerade karl av bondestam, som återvänt till fädernas värv», hålla skördekalas på sin gamla fädernegård: »Här dansar Fridolin, han är full av minnenas vin. Här hugsvalades far och farfar en gång av den surrande bondviolin. Men nu soven I gamle, i högtidens natt,

och den hand, som gned strängarna då är nu matt, och ert liv samt er tid är en susande sång, som har toner av tungsam och glatt». Eller i dikten För vägens vind, när Fridolin tänkes sitta på sin gård och drömma om det gamla: »Nu blåser vinden gäll och strid. Jag sitter i min höga sal och tänker på min ungdomstid, dess yra lust, dess tröga kval. Från väggen där min farfars far ser ner på mig med blick av falk; det sägs han var en karlkarl, men ock en vinman och en skalk».

När diktaren tänker på sin hembygd, är det de gångna släktleden som träda fram: »Här ha vi ärvt sen hedenhös från far till son och måg, vår vissa rå, vårt säkra rös kring havre, korn och råg». Eller när han karaktäriserar En envis dalkarl och själv står modell, är det arvet, släkten som åter kommer honom i tankarna: »Jag tror väl knappt jag mig själv bedrar, om jag håller för visst, att min ättfar drog ut med Peder i Vibberboda; och känner jag rätt en dalamans sätt, så vill jag förmoda han höll sig, där skäktorna regnade tätt».

Dalabonden och bergsmannen — skaldens förfäder ända "upp i den urgrå tid".

När Karlfeldt i den dråpliga självironiska dikten Till en sekreterare talar om sina »lysande kyrkovärdsanor», så är detta i full överensstämmelse med verkliga förhållandet, i det sekreterarens både farfar och morfar voro kyrkovärdrar och före dem förfädren i många led beklätt denna bygdens förnämsta förtroendepost. Karlfeldts far, nämndemannen Erik Ersson som blev gift till Karlbo, vilken gård genom hustruns föregående äktenskap kommit i släktens ägo, var son till Erik Jansson i Jularbo. Denne var kyrkovärd och därtill vice länsman samt i allt en sockenpamp och förtroendemän, efter allt att döma »en karlkarl» och kanske också »en vinman och en skalk». Han var kommen från grannsocknarna Grytnäs i det han var född i byn Mästerbo därstädes, på gränsen till Folkärna och stammade från en rad bondesläkter i dessa bygder.

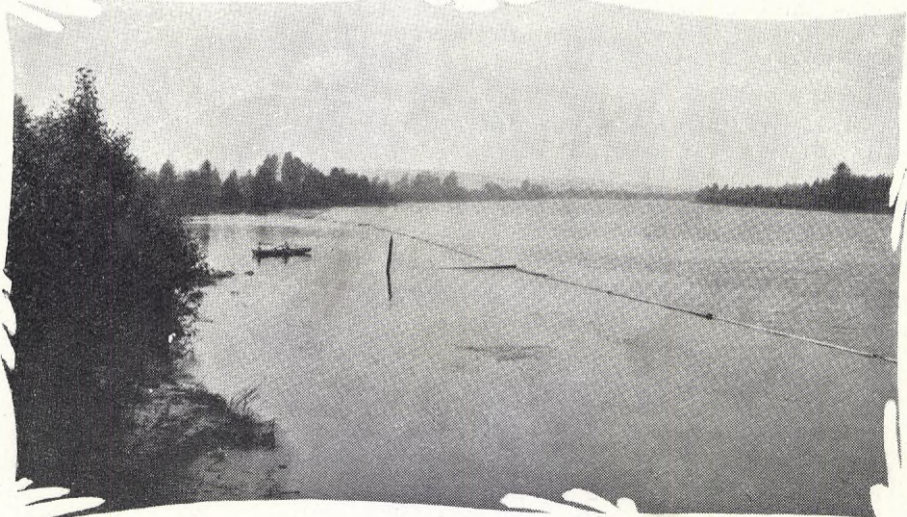
Karlfeldts mor Anna Jansdotter, vilken av alla som känt henne, skildras som en ovanlig kvinna med framstående egenskaper och som till och med ej varit alldeles främmande för verskonsten, har en ståtlig bonde- och bergsmanshärstamning från socknarna Folkärna — på fädernet — och Grytnäs — på mödernet. Hon var barnfödd i gården Hyttbäcken i Folkärna,

ej långt från Grytnäs rå, vilken gård som bekant är förebilden till dikten Träslottet. Gården är ett sannskyldigt bonde-slott, ståtligt bebyggd och med traditioner från två och ett halvt århundrade, samt gömmer på många minnen från äldre tider: »Där ligger den brudstass andlös och tom, som burits på klappande bröst. Hur fjärran den vår, då dess lin stod i blom, och hur fjärran dess spånadshöst. — Det sjunger i vindens växande vin som stråkar av sällsamt ljud kring de dödas och levandes brudelin i den sal, där min moder stod brud».

Så långt man kan se tillbaka på Karlfeldts ståtliga stamträd bildas det av bönder och bergsmän. Själva Hyttbäcken har som namnet anger, ägt hytta, varav lämningar ännu i dag synas vid bäcken. Även andra namn och förhållanden i förfädernas historia tala om bergsbruk. Såväl Folkärna som Grytnäs, By och Garpenberg, varifrån Karlfeldts anträd har sina rötter, äro uppfyllda av gruvor, och bönderna ha sedan hedenhös ägnat sig åt järnets framställning och förädling. Skalden kan sålunda med fullt fog tala om huru hans fäder »bröto åker på älvens strand och malm ur gruvan bredvid».

Ända »upp i den urgrå tid» kan man visserligen ej följa en nu levande persons anor, men då man vet att denna trakt, som på sin tid utgjorde havskust, bebyggts av stenåldersfolk redan på trindyxornas tid för 6,000—7,000 år sedan, långt innan Mälare- och Hjälmaretrakterna befolkades och innan Upplandsslätterna höjt sig ur havet, och då man har anledning antaga, att samma folk allt sedan besuttit landet, vågar man kanske påstå, att de rötter, som binda Karlfeldt vid hans hembygd, hava årtusendens styrka och seghet, något som man också tycker sig spåra i hans diktning.

KARL TROTZIG.

Karlbo, sett från Brunnbäcks färja.

CAP
Turbanpraliner

*Utan fördyrande omslag,
med de läckraste fyllningar.*

originalaskar å
kronor 7:— kronor 3,50 kronor 1,85
1 kg. ½ kg. ¼ kg.

S A G A N O M S A L O N G E N

SALONGSKULTEN ÄR INGENTING FÖR VARDAGARNAS PROSA

DET FINNS VISSA TING SOM MAN måste ha, när man gifter sig och sätter bo, och det finns saker, som man önskar sig, men som man kan undvara. För tjuvu år sedan, när jag gifte mig ansågs det ofrånkomligt och nödvändigt att skaffa sig en ordentlig sängkammarmöbel med två breda resår- och tagelmadrassförsedda sängar att sova i och en matsalsmöbel med ett solitt ekbord att äta vid. Möbleringen borde vidare i sängkammaren utgöras av la-voir med marmorskiva och dekorativ tvätt-servis i dubbelupplaga, spegelbyrå med kristalluppsats och en mängd intima toilett-artiklar, utbredda till allmänt beskådande och vidare en ottoman eller chaislong att ligga på — om dagarna. I matsalen skulle förutom bordet mitt på golvet finnas buffet med en massa kristall ovanpå och porslin och silver inuti, linneskåp med högar av monogramprytt linne av alla sorter och kvalitéer, serveringsbord med tekök på och ett dussin skinnklädda rakryggade stolar, tråkiga att skåda och obekväma att sitta på.

Traditionens makt och vår egen känsla för det passande drev oss att i högar av möbelkataloger utvälja åt oss en fullständig och ändamålsenlig sängkammarmöbel och en dito matsalsmöbel. Min make var redan som ungar ägare av en trevlig herrumsmöbel, så den saken vållade oss inga bekymmer. Men — våningen, som vi hyrt hade fyra rum. Ett av dessa var ett litet hörnrum med två breda soliga fönster och det var just tillvaron av detta rum, som kom mina blygaste hemliga drömmar att få ett skimmer av verklighet över sig. En salong, en dröm i skärt och vitt. Det var dåraktigt — men hörnrummet blev en salong. Det kom en mjuk matta med rosenmönster på vit botten på golvet. Det blev soffa och fåtöljer med skärt siden i sits och rygg. Det hängdes upp vita siden-gardiner broderade med skära rosor och gröna blad. Det kom ett trevligt bord framför soffan. Där skulle bli plats för vecko-tidningar och nytukomna böcker i läckra band av mina älsklingsförfattare. I kristall-

I Iduns oktoberpristävulan om fortsättnings-hemmet gör sign. Mona ett lärorikt inlägg.

skålen mitt för bordet skulle alltid Floras fagraste blomster dofta. Ett skrivbord i vitt och guld fick sin plats i ena fönster-alkoven. En palm, såsom varande den mest salongsmässiga av alla krukväxter, place-rades på en piedestal vid det andra fönstret. Ett litet sybord framför chaislongen i hör-net fullbordade inredningen. Hittills hade frid och endräkt rått vid möbleringen av salongen. Men nu kom striden, och den gällde — min gamla gungstol. I den hade jag på mammas knä slumrat in från barna-årens sorger och bekymmer, i den hade jag levt mig in i sagans och äventyrens underbara värld. I den hade jag drömt mina ljusaste flickdrömmar, den skulle ha hedersplatsen i salongen. Den kom dit, vitlackerad och fin och försedd med en matta i korsstygnsbroderi i vitt och skärt.

Salongens saga blev glänsande men kort. Många lyckade kafferep, då väninnornas »å så förtjusande» ljud som musik i mina öron, festliga kvällstimmar efter glada mid-dagar, då salongen strålade i magisk be-lysnings, lyckliga ögonblick, då två förälskade unga makar utbytte förtroenden och smekningar, trevna aftnar vid brasen med en rolig bok eller ett handarbete. Men livet är inte bara fest, och glädjen är inte alltid gäst i ett hem. Det blir vardagar, det blir bekymmer och oförutsedda hän-delser. Det kom tre små varelser med ett års mellanrum och alla ville de ha plats i hemmet, plats att sova, plats att leka och plats för sin gry-ende verksamhetslusta. Det började se be-tänkligt ut i salongen. Mattan skiftade snart i andra färger än de ursprungliga. Det skära sidenet fick här och där spår efter smetiga fingrar. Palmen gulnade betänk-ligt. När tre små barn dagligen skulle badas och duschas fick den tunga palmen sina duschningar reducerade mer än nyt-tigt var. När till slut i ett obevakat ögon-

blick innehållet i bläckhornet hamnade i soffan och kristallvasen vid en kalabalik under ett barnkalas gick i kras var jag botad för min salongskult. En bunt hem-slöjdstyg togs hem och den vita möbeln fick en annan dress, mera lämpad efter tidens krav. De vita sidengardinerna lades ner i en kista för att sedan efter flera år uppleva en ny renässans som dansklädnin-gar för flickornas första gymnasistbal. Tre små vitlackerade sängar intogo chaislongens plats. »Putte i blåbärsskogen» och »Pelle snusk» fingo hedersplatsen på bordet, och tallris i en lerpyts är ju ändå alltid tallris. Mitt skrivbord fick stå kvar och många arbetsfyllda timmar tillbragte jag där, om jag än åtskilliga gånger fick ge plats åt flickornas gryende litterära alstringsbegär. Men där sänjan är god är platsen stor, och i de djupa lådorna hopades en rikhaltig sam-ling av föreningsprotokoll, hushållsräken-skaper, temakladdar och skolflicksposi. Min symaskin har fått flytta in i den forna salongen på piedestals plats. Den enda möbel, som fortfarande i sitt forna skick inbjuder till vila och tankero är den gamla gungstolen. Den är nu efter ett tjuguarigt äktenskap fortfarande min käraste tillflykts-ort med minnenas helgd över sig. Där har jag suttit och vyssat barnen till ro under tider av sjukdom och sömnlöshet, där har jag drömt framtidsdrömmar om de små vid brasans falnande glöd. Där har jag tagit mot förtroenden från små viskande barnalappar. Där har jag hämtat vila och kraft till nya tag i livets motig-heter.

Gamla gungstol — medarna knarra. Nu sitter min äldste son där. En ung flicka sitter uppflugen på karmen bredvid honom. Jag hör leende på deras samtal. »Visst skall det gå att gifta sig på en löjtnantslön, om man inrättar sig förståndigt. En liten dub-lett med kokvrå, praktiskt och enkelt in-redd. Ingen lyx, bara det nödvändigaste. Och den här härliga gungstolen, mamma, den har jag fått lov om — —».

NONA.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen inlagda

GRÖNSAKSKONSERVER

såsom Nässelkål, Spenat, Blomkål, Brysselkål samt Arter i högfinna kvalitéer rekommenderas.

L Ä R R E R S Ä G A N E J !

OCH LIVET BLIR FRITT FRÅN ONÖDIGA IRRITAMENT

DET FATTAS NÅGOT I ANNA Maria Lenngrens råd till sin kära dotter. Hon säger inte åt henne att hon skall lära sig säga nej.

Fast — Anna Maria Lenngren var klok — hon har ingenting försummat. På hennes tid gällde det mest att säga ja. Det var så litet som bjöds en flicka den gången, att hon snarare fick lära sig bara att inte säga ja alltför hastigt, för skam skull.

Anna Maria Lenngrens efterträderskor idag däremot, de skulle predika om vikten av att kunna säga nej. Då skulle mycket vara undan-gjort. Att kunna säga nej är fundamentet för att spara. Att föra bok är alls inte något fundam-ent i den vägen. Antingen fuskar man eller blundar man i hushållsboken, om man inte kunnat säga nej. Min första grundläggande erfarenhet i den vägen fick jag av en smått förmögen skolkamrat. Hon köpte kanderad valnöt och trugade mig att äta.

— Skynda dig och ta, sade hon. Sjåpa dig inte. Påsen måste vara uppäten, innan jag kommer hem. Jag har 2 kronor i månaden i fickpengar och ska skriva upp vart öre — inte må du tro, att det får stå karameller i boken!

Det stod pennor och doppkautschuck, så enkel var den sparsamheten.

Vad allt skall man inte kunna säga nej åt i våra dagar!

Man skall säga nej åt sig själv, åt sina hugskott, åtminstone låta dem ligga till sig, innan man säger ja.

Nu har jag lärt mig säga nej så pass orubbligt åt sprit, att jag aldrig blir trugad mer och slipper få ont av likör och hjärtklappning av brännvin. Det låter ryskt. Men vi veta nog litet var hur svensk hjärtlighet tar sig uttryck — eller tog sig uttryck innan ransonerna blevo som de äro nu: punsch och likör åt damer

En utomordentligt nyttig liten moralpredikan serverar förf. denna vecka. De är ett gott råd, vars innebörd många inte så lätt komma underfund med utan bitter erfarenhet. Men om man ignorerar rådet trasslar man lätt ihop tillvaron för sig, inte i någon stor tragik för all del, men i en småplott- rig härva, som stör den dagliga jämvikten och en eftersträvansvärd helgjutenhet.

och en aldrig så liten snaps, annars var man ohemtrevlig, en förebråelse mot andra, och ens man blev i hemlighet anklagad.

Man skall kunna säga nej åt barn. Det är svårt. Barn ha en uttrötningstaktik, som frestar på nerverna. Likaså hundar. Att säga nej åt en hund, som ber om en kaka, är ännu svårare och båda delarna äro värst, när andra höra på och tycker man är brutal.

Att säga nej åt agenter fordrar ett pansar. Damagenter, som sälja äkta filetrutor, kaffe och parfym. Bokagenter har jag lärt mig behandla hårt, fast det gör mig ont — jag har ett helt år kvar på det senaste bokverket. Jag väntar på kullan, som säljer duktyg och hemvävda handdukar och jag tackar för var månad hon håller sig borta. "Du behöver inte betala nu", säger hon. "Du får anstånd, du, hur länge du vill!" Där kan jag inte säga nej...

Men jag kan säga nej åt föreningsliv. Jag finner föreningsliv urlakande, och jag värjer mig — men i våra dagar behövs det också strid av denna annars mycket smickrande orsak.

Man måste kunna säga nej åt umgänge med folk, som innerst äro antipatiska. De andra kunna det. Man märker mycket väl var man är illa omtyckt. Varför skulle man då icke hålla sitt eget inre rent från inflytelser, som få ens sämsta sidor ut eller i bästa fall betyder stor kraftförlust för att tämja fram hos sig en lögnaktigt älskvärd yta? Låt oss hålla oss

borta från varandra och vara passiva, när vi träffas.

Man måste kunna säga nej åt välvilja. Det är inte tal om att det är det svåraste av allt. När man sedan själv dyrt betalt välviljan (den kostar alltid!) har man ett missnöje med sig själv, med utgiften och med tvånget att vara

tacksam, som är tio gånger större än obehaget att genast säga nej: ge mig inte dina bronsstakar från 80-talet. (De äro icke brons, de kosta 40 kronor att laga och hyvsa och stilen är mig förfärlig.) Rekommendera mig inte åt din sömmerska. (Jag vill inte att ni sedan kollationera edra intryck om mig.) Skicka mig inte ett halvt får. Bjud mig inte på kaffe (om det betyder att jag sedan skall försöka sälja din gamla päls). Ge mig inte en fransk bulldoggsvalp, när jag inte kan fördrå hundar, som äro mindre än trekvarts meter från golvet och min man hotar att skiljas, då den lilla varelsen kommer. Försök inte tvinga mig att bli vegetarian, jag vill inte. Jag vill inte dansa varken charleston eller Dalcroze, be mig inte vara med i en kurs, som får mig att komma halvgråtande hem, berövad mina kvällar. Låt mig stelna och förgås i min egen istadighet. Jag tycker inte om rågröd, jag blir uttröttad och uppriven av massage, jag vill inte stryka mig under hakan tjugo gånger var kväll... o, det är berg av nej som stiga upp framför oss. Tala inte med mig om radio. Jag avskyr det, fastän vänners välvilliga omvändelseförsök kostat oss 201 kronor utom batterierna.

Ja, det är visst och sant. Obehaget av att vara ond på sig själv för att man icke kunnat säga nej, är större än obehaget av att bli ansedd för ett original av den icke fredliga sorten. Bara genom att säga nej kan man få fason på sin tillvaro och få ro och kraft att bli en livets jasägare. VERA von KRÆMER.

K O N S T E N S H E M L I G H E T

YVETTE GUILBERT! VILKEN GLANS LIG-ger det inte över hennes namn! En glans som för oss tillbaka till 90-talets litterära och konstnärliga Paris, till Zolas, Verlaines och Gabrielle Réjanes Paris, Villetes, Lautrecs och Roubilles Montmartre, där just då vissången — en av Frankrikes många andliga skatter — upplevde en konstnärlig renäs-sans under Aristide Bruants egid. Själv sångare och skald upptäckte han snart hennes egenart. Full av beundran för den genialitet, den äkthet, varmed Bruant i toner och ord tolkade de fason, som utfat-tiga och vilsekomna existenser ha att genomlida, berättar madame Guilbert, hur hon först tveksamt undrade, om hon skulle kunna sjunga hans visor.

"Visst" blev svaret, "just Ni, med er blygsamhet, er min av familjeflicka, som nyss lämnat sin pen-sion, är den rätta för uppgiften. Därtill har Ni inte bara talang utan också hjärta."

Själv hade han ett hjärta, som blödde av medli-dande för alla vilsekomna och eländiga existenser. Vilket ju inte hindrade honom att i sina visor skild-ra dessa just sådana som de voro och måste vara med de förhållanden, de kastats in i.

"Och jag kunde tolka dessa sånger" fortfor hon, "ty jag har själv lidit — jag vet, vad det är både att hungra och frysa." Madame Guilberts stora fa-scinerande ögon få ett uttryck av smärta. Alla hene-nes sagolika triumfer i olika världsdelar ha ej ut-

Yvette Guilbert.

Teckning av Ingeborg-Andreasen-Lindborg.

plånat minnet av barnårens och den tidiga ungdo-mens nöd. "Men, återtar hon, kan någon verklig konst skapas av den, som aldrig känt lidandets bit-terhet? Jag tror det inte. Se på de stora genierna — Musset, Verlaine, Duse, Réjane — är det inte ur lidandet, som deras konst sprungit fram?"

Nu liksom i sin första ungdom anser hon det emellertid icke nog att ha genialitet och tempera-

ment för att vara konstnär. Man måste också ha kultur. Och med okuvlig energi har hon studerat klassisk och modärn litteratur, historia och konst.

"Medeltiden intresserar mig alldeles särskilt, och ju mer jag fördjupar mig i dess litteratur, — en Vil-lons, en Charles d'Orléans dikter till exempel — ju närmare tycker jag den står vår egen tid. Det sä-ger också M. Herriot, som på senare tid börjat ägna sig åt historiska studier. Världen förändrar sig inte så mycket, det ser bara så ut. Urgrunden är den-samma. Ingenting är nytt under solen!"

Det har också slagit mig på mina resor, hur all-ting upprepar sig. Samma innehåll i andra former. Och ändå så mycket skiftningar, så många egen-arter. 'Åh, jag älskar att iakttaga människor, se hur en blick, en min, ett tonfall kan visa deras inre i blyxtbelysning.'

Förvisso, hon har lärt både av livet, av böckerna, av historien, Yvette Guilbert och i fullaste mått har hon realiserat den stolta föresats, varmed hon bör-jade sin konstnärsbana: det vulgära, voilà l'ennemi! Ingen ålder kan skrämma henne. Ären lära henne blott mera om livets skiftande rikedom, flera varia-tioner på grundtemat, som förblir desamma...

Men vi som gripits både av hennes konst och hennes strålande rika personlighet, ni kunna endast önska henne många år vigda åt konsten och kam-pen mot det vulgära. FLEUR.

Five o'clock tea-skorpor

1 lit. grädde
250 gr. smält smör
3 teskedar Tomtens Vanillin-socker
425 gr. socker
3 matskedar Tomtens Bakpulver
Vetemjöl lagom till utbakning

BEREDNING: Rör smöret med sockret samt till-sätt grädden och Tomtens Vanillinsocker; Det med Tomtens Bakpulver blandade mjölet till-sättes och degen knådas. Forma till små run-da bullar, några cm. i genomskärning. Grädda alla på en gång. Skär bullarna till skorpor medan de ännu äro varma. Torka sedan i ugn.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

MARIA HOLMQVIST.
F. Petterson, Hälsingborg. Änka efter kontraktsprosten N. P. Holmqvist, Bårslöv. 80 år den 10 november.

LOTTEN ASKLUND.
F. Kuylenstjerna, Stockholm. Maka till f. d. kaptenen John G. Asklund. 75 år den 11 november.

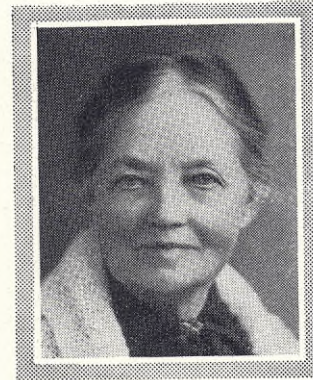
ANNA HÖGBERG.
F. Borg, Växjö. Änka efter postmästaren Knut Högberg. 75 år den 13 november.

MARIE OLROG.
F. Schlytter, Stockholm. Maka till grosshandlaren Thorvald Olrog. 75 år den 15 november.

ELIN HOLMQVIST.
Fru, Sunne. F. d. förest. f. Fjellstedtska stud.-hemmet i Uppsala m. m. Änka efter kyrkoherden A. F. Holmqvist, Ekshärad. 75 år den 17 november.

ANNA PLEIJEL.
F. von Post, Sigtuna. Änka efter kyrkoherden i Barkeryd O. G. Pleijel. 70 år den 6 november.

ABELA EWERLÖF.
Fröken, Ronneby. Dotter till v. häradshövding P. G. Ewerlöf o. hans maka, f. Herslow. 70 år den 9 november.

MIMMI BÖRJESON.
F. Lundström, Sthlm. Änka efter konsul Sven Börjeson. 70 år den 17 november.

ANNA REUTERSTRÖM.
Fröken, Rosersberg. Inneh. sinnesslöanst. Ekeby. Dotter till fabriksör A. Reuterström. 65 år den 2 november.

ELIN LINNELL.
F. Kjellgren, Kneippbaden. Maka till läroverksadjunkten, fil. lic. Sven J. W. Linnell. 65 år den 16 november.

ANNA NILSSON.
F. Schander, Gårdsby. Maka till häradshövding Johannes Nilsson. 65 år den 16 november.

SIGNE ÖHRWALL.
F. Nordling, Hudiksvall. Maka till f. d. stationsinspektören Hugo Öhrwall. 60 år den 10 november.

MARIA FALK.
F. Klockhoff, Stockholm. Änka efter regeringsrådet Herman Falk. 55 år den 9 november.

LAURA FALK.
F. Meyer, Stockholm. Änka efter praktiserande läkaren, dr Gustav Falk. 55 år den 12 november.

EJE RIBBING.
F. Kolthoff, Stockholm. Maka till statsrådet Sigurd Ribbing. 55 år den 12 november.

VALBORG ENBLOM.
F. Lindahl, Frötuna, Norrtälje. Maka till kontraktsprosten Nils Enblom. 55 år den 15 november.

ALICE SVEDMAN.
Fru, Visby. Maka till redaktören och led. av Riksdagens andra kammare Gustaf Svedman. 50 år den 5 november.

ELLEN TÖRNQVIST.
Fru, Landskrona. Ägare av och chef för Firma Nordströms efr. Änka efter grosshandl. Gustaf Törnqvist. 50 år den 14 november.

MAJA BESKOW.
Fröken, Umeå. Teckningslär. vid Umeå högre allm. lärov. Dotter till sjökaptienen J. E. Beskow. 50 år den 15 november.

SADIE STIERNGRANAT.
F. Brown, Råsunda. Maka till löjtnanten Gösta M. C. B. Stierngranat. 50 år den 16 november.

RUMFORD BAKPULVER

Användes av millioner husmödrar dagligen.

GÅTAN. AV CAROLA PROSPERI

DET FÖLL I HANS SJÄL LIKSOM en plötslig blix, som hemskt upplyser ett fredligt mörker. Han ryckte till, bleknade, knep ihop ögonen och antog en så häpen min, att vännen, som han talade med, grep honom i armen och skakade honom.

— Men vad är det fatt?

— Ingenting...

Han svarade detta ord »ingenting» med ligkiltig ton men med bleka läppar, han mindes i detta ögonblick med förfärande klarhet och tydlighet, att han lämnat kvar brevet på skrivbordet i sitt arbetsrum, han hade vikt ihop det två gånger och lagt det bredvid kuvertet, på vilket han redan skrivit adressen. Det var klart, klart som dagens ljus, att han icke stuckit in brevet i kuvertet. Han hade tänkt göra det... men varför hade han inte gjort det? Varför hade han stigit upp? Varför hade han varit så dumt tankspridd? Detta kom han icke längre ihåg, det var som ett mörker i hans minne på denna punkt. Tro- ligen ville han, att bläcket skulle torka på adressen och sedan hade han glömt bort alltsammans med otrolig dumhet, tagit hatt och käpp, sagt adjö åt hustrun, som satt och bladdrade i en bok i biblioteket och helt lugn, glömsk av allt, lämnat hemmet. Nu tänkte han med en rysning, att hans hustru för att gå från salongen in i sovrummet oundvikligen gått igenom hans arbetsrum. Han tyckte sig se henne, hon lade boken på skrivbordet, vred en smula på huvudet för att läsa adressen på kuvertet, fick syn på brevet, tog det i handen, läste det...

Han sprang hem som en galning, så förvirrad, att det icke ens föll honom in att hoppa upp i en vagn för att komma fortare fram. I själ och hjärta hyste han en förhoppning, att en väninna till hans hustru kommit och uppehållit henne i salongen med att prata ända tills detta ögon-

En fyndig och graciös berättelse om ett dilemma, som den äkta mannen aldrig skulle komma ur, av den italienska författarinnan Carola Prosperi.

blick. Men där hemma var salongen tom och tjänstflickan svarade på hans fråga, att frun gått ut.

Han gick in i arbetsrummet med långsamma steg och andades djupt, han tyckte att benen darrade... Brevet fanns icke kvar. Han ringde vilt för att fråga tjänstflickan.

— Har ni sett ett brev här? Har ni tagit det?

— Nej.

— Sade frun, vart hon gick?

— Nej, det gjorde hon inte.

Han skickade bort henne i raseri för att telefonera till svärmodern, till sin mor och till Maria Luisa, hustruns bästa vän. Rösten var så halvkvävd av ångest, att hans mor blev orolig:

— Vad är det med dig, Pietro? Har det hänt något?

— Nej... Är Caterina där?

Caterina var varken hos svärmodern eller hos modern eller hos Maria Luisa. Det var otänkbart att försöka träffa henne någon annan stans. Och även om det varit möjligt att uppsåra henne, skulle hela tillfredsställelsen inskränkt sig till att fåraktigt fråga henne:

— Är det du, som tagit det där brevet, som låg på mitt skrivbord?

Hon kunde också ha svarat:

— Ja det är jag, min vän, och jag behåller det i väskan och tänker, att det kommer underbart bra till pass för en laglig separation.

Han satte sig tungt, stödde armbågarna mot skrivbordet och tänkte åter på det fördömda brevet. Han läste om det i tankarna, mening efter mening, ord för

ord, från början till slut, med oförklarlig tydlighet. Nej, det kunde man kalla ett olycksöde. Det var årat sedan han skrivit till Ottavio Maggi, hans käraste vän en gång i tiden och sedan nästan glömd, då han rest för att söka lyckan långt bort. På morgonen hade han fått ett brev, vännen skrev några få rader men med varm och tillgiven ton, full av vemod och längtan efter ungdomen, som de genomgått tillsammans och som redan var så långt borta, och denna form av förtrolig vädjan hade hos honom uppväckt en oväntad sinnesrörelse, en mängd insomnade minnen, en bitter saknad efter det förflutna och ett våldsamt behov att plötsligt meddela den avlägsne vännen alla dessa känslor. Och brevet, som han skrivit med flykt, i ett drag, var en hel klagan. Icke en klagan i jämrande ton, visst icke. Det hade varit lätt för honom att anta den ton, som varit vanlig dem emellan under ungdomen: litet kylig, litet cynisk, litet ironisk, med en humor, fylld av melankoli. Han hade talat om sina svikna förhoppningar, om en förlorad kärlek, om de omständigheter, som gynnat hans giftermål... moderns svaghet, svärmoderns intriger. Om hustrun talade han sedan med ohöjd klarhet...

Han mindes rysande den sista meningen: Nej, Ottavio, jag är icke lycklig. Kanske att jag kunnat vara det med en annan kvinna. Kanske med Francesca. Kommer du ihåg Francesca? Vilken själ, vilken eld? Men icke med denna, det finns mellan oss båda, jag vill icke säga en avgrund, men en så fullständig och så beständig olikhet, att jag är rädd, att vi aldrig skola förstå varandra som en docka och en levande varelse icke kunna förstå varandra. Jag känner alltför ofta min själ fyllas av en ofördragsamhet, som jag icke

(Forts. sid. 1155.)

I Caroli kyrka i Borås sammanvigdes måndagen den 24 oktober direktören Olof Berglund, Stockholm, och fröken Jane Skoglund, Borås, dotter till direktören Petrus Skoglund och hans maka, född Johansson. (Foto: Sörner.)

Onsdagen den 12 oktober sammanvigdes i Skeppsholmskyrkan i Stockholm löjtnanten vid Livregimentets husarer, friherre Harald Strömfelt och fröken Eva Leuhusen, dotter till kommandörkaptenen, friherre Reinhold Leuhusen och hans maka, född grevinnan Bonde. (Foto: Lamm.)

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Se jag lägger i Sion en utvald, dyrbar hörnsten och den som tror på den, skall icke komma på skam.

I Petri 2:6.

För eder I som tron är stenen alltså dyrbar, men för sådana som icke tro, har den stenen, som byggningsmännen förkastade blivit en hörnsten.

I Petri 2:7.

Som är en stötesten och en klippa till fall; eftersom de icke hörsamma ordet, stöta de sig.

I Petri 2:8.

Om än min kropp och min själ försmäktas, så är dock Gud mitt hjärtas klippa och min del evinnerligen.

Psalm 73:26.

För mig upp på en klippa, som är mig alltför hög.

Psalm 61:3.

Under dina vingars beskärm, tager jag min tillflykt.

Psalm 61:5.

Kommen låtom oss höja glädjeron till Herren, jubel till vår frälsnings klippa.

Psalm 95:1.

Si Herren han är ditt eviga stöd
I jordiska växlingars strid
Ditt fäste han är i tållivets nöd
Ditt segrande svärd och ditt stöd

En rorstav du ej har att stödja dig vid
Den eviga klippan dig bär
När solar och världar i lågor stå
Du trygg i ditt bergfäste är —

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

D E N N Y A L I N J E N

SÄSONGEN FÖR DE STORA SÄLLSKAPSTOALETTERNA ÄR HÄR

SAMMET OCH CHIFFON —
KVÄLLENS MOD.

En svart dansklädning hägrar för många unga flickor som något särskilt raffinerat och då kommer denna graciösa stilkäldning i svart tyll och silverpaljetter väl till pass. Redfern.

Man skulle knappast tro att denna typiska ingenuedröm i rosa tyll vore av årgång 1927, men sådana kontraster äro modets drottning synnerligen behagliga just nu. Lucien Lelong.

Upp fram och ner bak betecknar den nya kjollinjen, som ses på var och varannan sällskapsklädning i vinter. Vattengrön crepe romaine och sammetsband utgör materialet i denna modell.

Vit sammet och strass i den linjeenkla klädningen och vit sammet och räv i kappan — en förnämlig komposition. Patou.

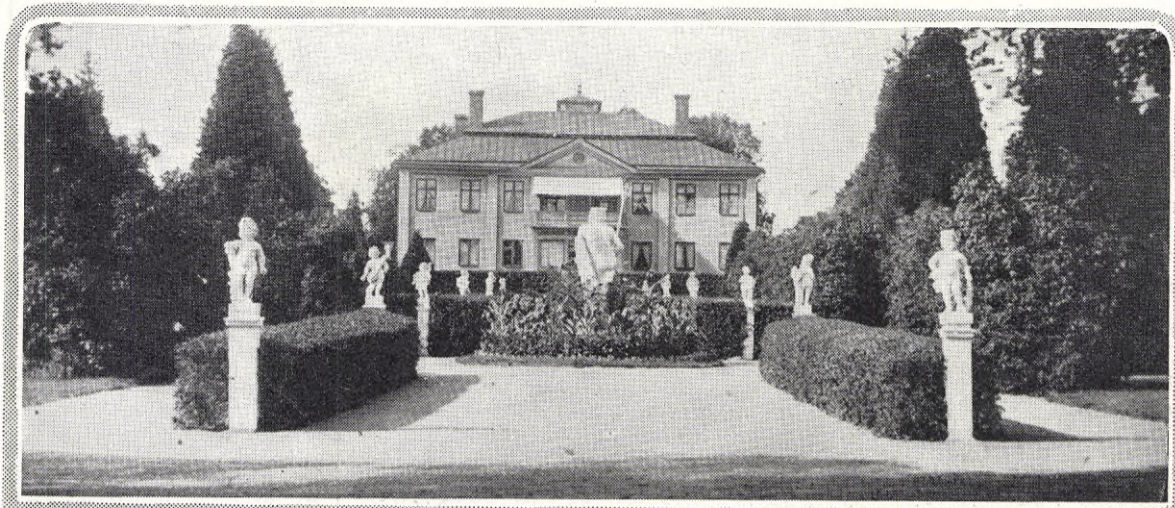
Sammet — den tunna glänsande pannesammeten — är vinterns stora mod och ses i denna klädning i korallrött med guldbröleri från den fashionabla parisfirman Louise Boulanger.

Chiffon, tyll och sammet är kvällen lösen — chiffon och tyll i volanger, tungor, uddar, remsor, flikar, sammet i mjuka veck, rynkor och draperingar. Den nya linjen, med kjolen kortare fram än bak har slagit igenom och är självskriven på både stilkäldningen och den raka modellen för "tändsticksfiguren". Vi ha redan vant oss vid att anse omskrivna linje för vacker och foga oss utan suckan i modedrottningens sista nyck, som visst inte är särdeles billig att tillfredsställa. Det går massor av tyg åt till en modern aftontoalett, vi sågo nyss sexton meter senapsgul chiffon uppslukas av en sådan fladdrande dröm avsedd för en liten sylfidisk varelse! Den moderna tunna glänsande pannesammeten tillåter också en tygriekedom som är nära på otrolig, men vackert och graciöst är det nya modet.

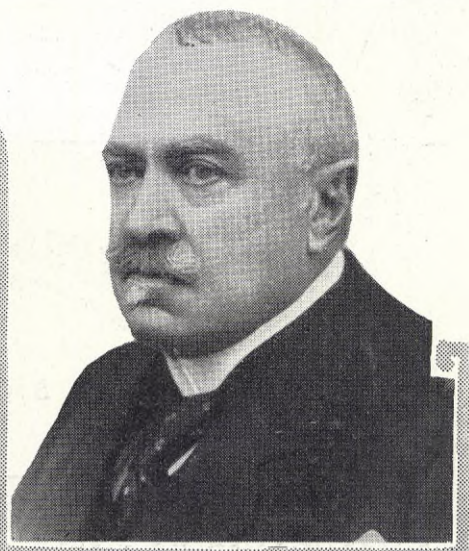
I KAROLINERS SKUGGA

BLAND STOLTA MINNEN, DYRBARHETER OCH KURIOSA PÅ SANDEMAR.

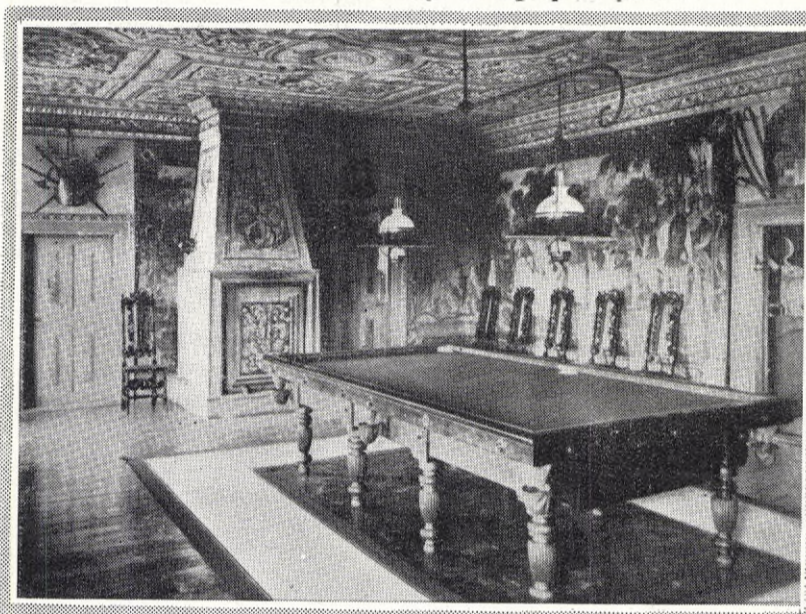
Braunerhielska fideikommisset, det stolta, av konung Oscar besjungna Sandemar i Södermanland är här, tack vare brukspatron Thom Braunerhiels tillmötesgående, föremål för en intressant skildring. Slottet, som syns från Stora Segelleden, har säkert ofta dragit blickarna till sig från dem som någon gång haft tillfälle at resa med ångbåt söderut från Dalarö och en beskrivning av dess inre skall säkert läsas med största intresse.

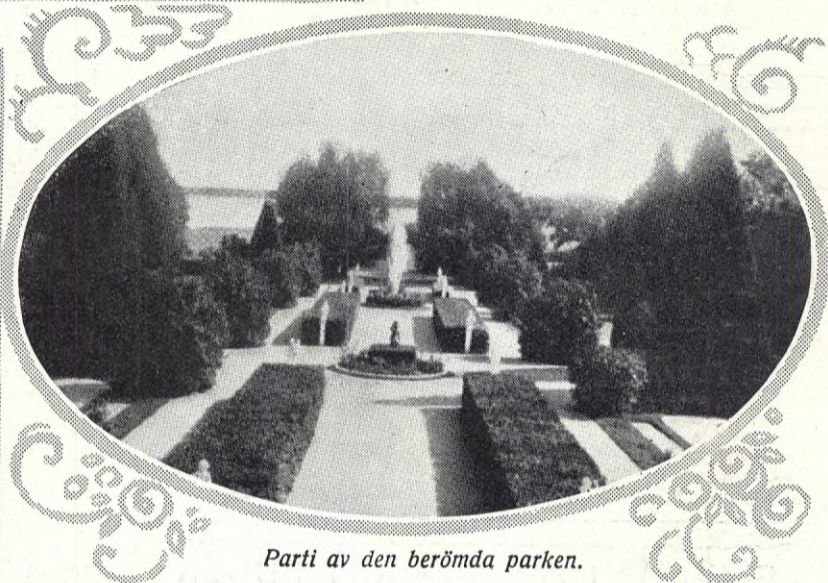
Sandemars corps de logis från sjösidan.

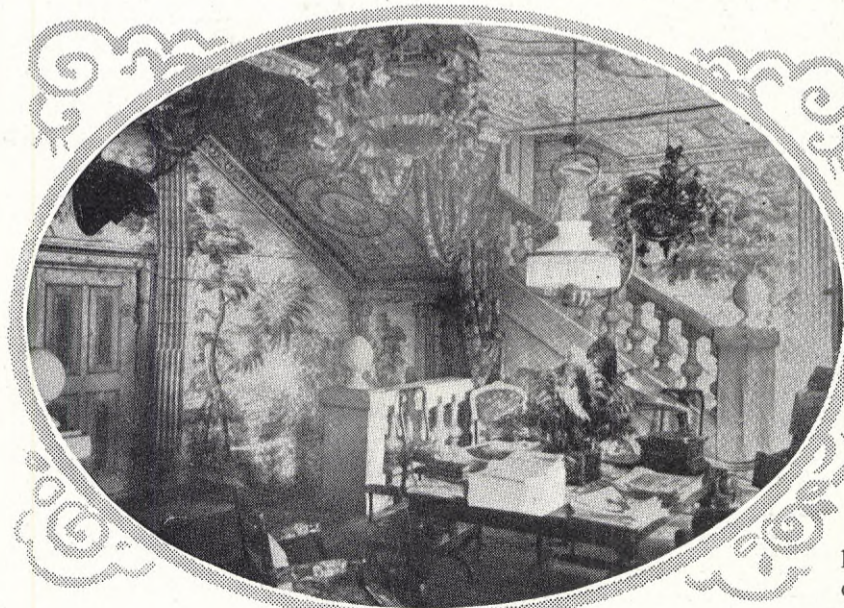
Brukspatron Thom Braunerhielm, herre till Sandemar.

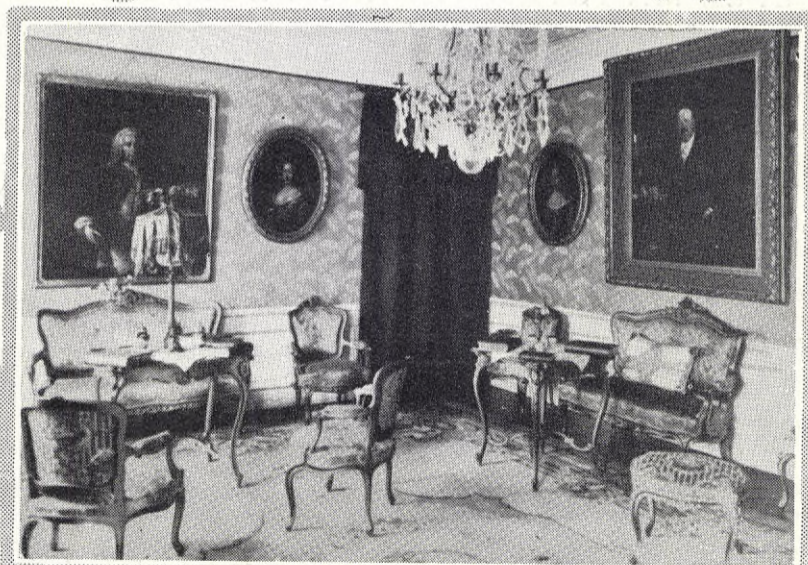
Biljardsalen med plafond- och spiselmålningar från karolinska tiden.

Parti av den berömda parken.

Övre trapphallen.

Stora salongen med porträttet av lagman Carl Wattrang, fideikommissets stiftare.

FRÅN VÅR TILL HÖST RIKTAS DAGLIGEN kikarnas mångfald från turistångarnas däck mot Sandemar, vars vita flygelfasad lyser i grönskan ett stycke söder om Dalarö. De flesta resande ha någon gång hört Sandemars park omtalas, kanske läst Oscar II:s ståtliga

uppfånga en skymt av den franska trädgårdens konstmässigt klippta häckar och träd och dess många vita trästatyer innan båten glider förbi. — Det finnes en engelsk park också på Sandemar. Den är anlagd på 1700-talet och fullt ut lika vacker och intressant som den

hyllningsdikt "O, Sandemar..." till det natursköna sörmlandsgodset där han brukade jaga. Är kikaren stark nog hinner man även den franska. Här växer allt fritt, de åldriga träd-kronorna breda ut sig, buskagen grönska och blomstra täta och lummiga, gångarna slingra i oregelbundna vindlingar ned mot sjön. — I detta sammanhang passar det att nämna Sandemars ståtliga lindallé med 300-åriga träd i åttadubbla rader.

Sandemar tyckes alltid ha varit ett ställe där svenska monarker trivts och dit de gärna styrts kosan för att jaga eller på annat sätt förlusta sig. Karl XI var enligt en hans hovmans dagboksanteckningar 'intet fult

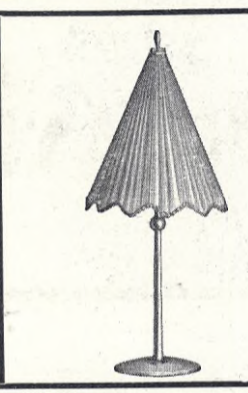
Lanoja

TVÅL

Skyddar, renar
o. bevarar hyn.

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör.

Gahns Tvålar äro sedan länge kända såsom förstklassiga! Lanoja-tvålen innehåller just de ingredienser, som erfordras för en klar och vacker hy.

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS
Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 Norrmalmstorg 4

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade
Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionärens telefonnummer:
Stockholm 9646 · Växiö 500 · Örebro 20 63 · Hudiksvall 532
Sundsvall 30 03 · Umeå 141

Praktiska
Nyheter!

SLOTTSENAP
på hushållsglas i 3 storlekar.

KUNGS-ÄTTIKA
KUNGS-VINÄTTIKA
på karaffer.

Äro marknadens förnämsta fabriker.

Guldmedaljer 1924, 1927.

A.B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK

En poesiافتon.

Idunklubbens nästa program.

Fröken Olga Andersson.

Med den nära vännens ingående kännedom om och värme för föremålet berättade författarinnan fru Gurlu Linder för Idunklubben om Ellen Key. Det var en hel kulturrepok som passerade revy i fru Linders föredrag: Ellen Keys barndomstid på det älskade Sundholm, hennes föräldrar och hemliv, tidens seder och bruk och sedan Ellen Keys egen personlighet i olika karaktäristiska smådrag, rymmande både humor och patos. Med spånt intresse följde klubbens damer den livfulla och kunniga skildringen och på applådernas värme kunde man icke misstaga sig. Såväl klubben som Idun bringar fru Linder ett värdsamt tack.

Nästa gång Idunklubben sammanträder, sekt. II torsdagen den 17 nov. och sekt. I torsdagen den 24 nov., blir det poesiافتon. Skådespelskan fröken Olga Andersson har älskvärt lovat sin medverkan för denna kväll. Det blir ett sällsynt tillfälle att få uppliva bekantskapen med en av Stockholms mest kända skådespelerskor, som vi ha i gott minne sedan Svenska teatern, där hon var en bärande kraft under många år. Fröken Andersson kommer att recitera poesi av olika svenska författare, bl. a. några saker ur Karlfeldts nya diktsamling "Hösthorn", som för närvarande uppfyller hela svenska folket.

nije timmar på väg emellan Stockholm och Sandemar", vilket tydligen ansågs för rekordartat kort tid. "Wji åtto hos Herr Riksrådet Grefve Falkenberg uppå Gården", tillfogar dagboksförfattaren. "Kongl. Majestät kom tre fjärdedelar till ett eftermiddagen till Stockholm igen." Det förefaller nästan som om salig konung Carl rest 18 timmar endast och allenast för att äta en festmåltid.

Det var den dåvarande ägaren, Gabriel Falkenberg, som skrev sig "Grefve till Sandemar" och som byggde den nuvarande huvudbyggnaden. Förut hade godset varit i släkternas Bondes, de la Gardies — den maktlystna grevinnan Sofia Maria ägde det en tid — m. fl. händer och i urkunderna kan man följa dess ägarelängd ända till Erik Axelsson Tott som rådde om det 1497. Ända från 1200-talet hade det tillhört Tyska Riddarorden. 1730 såldes Sandemar för 300,000 daler kopparmynt till lagman Wattrang och genom arv gick det från denna släkt till ätten Braunerhielm i vilkens ägo den ännu befinner sig.

IDUN
Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av Utgivare:
Frithiof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:
Eva Nyblom

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonsskontoret: Norr 6147
Norr 402 | Annonsschefen: 1646

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
50 öre vid bred textspalt, lediga platser och plats-
40 öre vid smal textspalt, sökande 30 öre, pensionat,
Helmarg. 55:—, halvmarg. skol- och diverseannonser
30:— pr gång, 20 mm. hög. | 35 öre, minimipris 4:20.

Iduns prenumerationspris:
Uppl. A. Uppl. B.
Praktupplagan Vanl. upplagan
Helt år 17:— | Helt år 15:—
Halvt år 9:— | Halvt år 8:—
Kvartal 4:50 | Kvartal 4:25

STEINWAY & SÖNS
Flyglar och Pianinon

Den oöverträffade förebilden för hela världens pianofabrikation.

Ensamagentur:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM - Jakobsbergsgatan 39

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.
Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735

SINGER
SEDAN MER ÄN 75 ÅR
VÄRLDSMÄRKET
I SYMASKINER

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som tör till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

"Det ligger något av gammaldags trevnad över dessa skildringar", skriver Elias Grip om

**Maria Englunds bok
NORR OM
LANDSVÄGEN**

... Det är små vackra berättelser... de tjusa genom sin enkelhet... Det är äkta alligenom...
Carl Larsson i By i Vestmanl. Läns Tidning.

... Som psykolog är förf. lika skarpögad som när skildringen tar fasta på yttre konkreta föremål... en fängslande läsning...
A—II i Gevle-Posten.

Häft. 3 kr., inb. 4 kr.
Lindblads Förlag, Uppsala

Var praktisk!

Det omoderna plagget kan lätt sys om, sedan det färgats med Fenix Hemfärger. De urblekta plaggen bli åter fräscha efter en Fenixbehandling. Har man ledsnat på ett plagg för att man ofta haft det på, kan det genom färgning med Fenix lätt göras oigenkännligt och bli som nytt.

Färgningen med Fenix Hemfärger, vilka finnas i ett 30-tal äkta och vackra färger i rör om 10 tabl. à 75 öre, är lätt och enkel och kan på en kort stund utföras av vem som helst. Tablettformen gör, att färgmängden exakt kan avpassas för varje behov. Fenix färger och renoverar bomull, siden, ylle m. m. och onödiggör all bortafärgning.

Kallvatten- o. varmvattenfärgning

Följ noga bruksanvisningen.

Fenix finnes i färg-, kemikalie- diverse- m. fl. affärer.

Tillverkare:
A. W. HERDINS FÄRGVERK,
 Falun.

FENIX

HEMFÄRGER I TABLETTER

Stekt strömming

är en bland de vardagsrätter, som kunna bli verkliga delikatesser, om de lagas med omsorg. Vare sig det gäller vanlig stekt strömming, strömmingsflundra eller strömmingslåda, erhålles en uppskattad rätt för frukost- eller smörgåsbordet, om man för stekningen använder *Herrgårdsväxt*. Men rikligt med *Herrgårdsväxt* — en torr strömmingsrätt gör ingen glad.

Herrgårdsväxt är en kvalitetsvara, god, näringsrik och billig. En verklig ingrediens för varje husmor som är mån om sitt kök och sin ekonomi.

Herrgårdsväxt

Högsta kvalitet växtmargarin. Finnes överallt och kostar endast 70 öre pr paket.

BARDIN'S

berömda skönhetsmedel

BARDIN'S PÄRL-PUDER

BARDIN'S

PUDER I FAST FORM.
 PÄRL-CREME.
 PARFYMER.
 „PELLIPHILE“ MOT RYNKOR.
 BEVARAR ANSIKTETS UNGDOMLIGA UTSEENDE.

Fås i alla parfumerier. En gros hos Madsen & Wivel, Köpenhamn, hos alla större grossister och i Paris, 35 Boulevard des Capucines.

Svanens mjälla vithet

beundrar du, då han långsamt rör sig på insjöns mörka vattenyta. Samma känsla griper dig, då du ser kläder, tvättade med Persil. Därtill kommer emellertid en glad tacksamhet över det så lätt vunna resultatet. Köp vithet, tidsvinst och vila genom att använda det självverkande tvättmedlet

Pris 50 öre
 pr paket.
 Aldrig i
 lös vikt.

Persil

för all slags tvätt.

Henkel Kemiskt-Tekniskt A.-B. Stockholm.

**GUSTAFSON
& LJUNGQVIST**
Flyglar och Pianon
Kungl. Hovlev.

A-B FÖRENADE PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG

NYHET!

Damcigarretten **Pris 6 öre.**

Tobaks- -monopolet

LEICHNER'S
Fett-Puder

Varje kvinna blir föryngrad genom användande av Leichner-puder. En ask Leichners puder på Edert toalettbord gör varje annat puder överflödigt. Leichners fett-puder, sedan generationer omtyckt av vackra kvinnor, har undergått filtrering genom det finaste silke, och det på vetenskapliga rön grundade preparatet innehåller blott de allra finaste ingredienser. — Vid dans, sport och på resor, överallt där annat puder icke sitter kvar erhåller Eder teint genom Leichners puder just den fina mjuka färgtonen. En lätt beröring med detta puder borttager rodnad och blankhet och verkar dessutom uppfriskande och välgörande på huden.

LEICHNER
Parfymör
BERLIN, Schützenstrasse 31
Wien - Paris - London

Mot insändande av 40 öre; eller ännu bättre och fortare: gå genast till Eder leverantör och begär den för Eder lämpliga färgschatteringen på Leichners fett-puder.

Slottets alla byggnader äro uppförda i trä och betäckta med tegelplattor som i sin tur reveterats och vitputsats. Baksidan av slottet är dessutom betäckt med järnplåt till skydd mot havsvindarna.

Redan vid första inträdet på Sandemar mötes man av för karolinska tiden typiska anordningar: Taket i trapprummet prydes med en i grisaille målade plafond, väggarna, indelade med målade pilastrar, äro dekorerade med skogslandskap. En dubbelarmad trappa leder upp till ett övre trapprum, även det med pilaster indelade väggar vars fält prydas med målningar, direkt anbragta på de tjocka timmerstockarna. Detta rum användes som sällskapsrum och är möblerat med bl. a. präktiga rococostolar från rocoons tidigaste skede.

Denna övre våning innehåller, utom en väldig sal och ett rum som av ägaren användes till arbetsrum, huvudsakligen sovrum och gästrum. Bottenvåningen innehåller matsal, salonger och andra sällskapsrum och i dessa finnas givetvis en sådan mängd dyrgrisar av allehanda slag att här endast kan bli fråga om att nämna de allra förnämsta. Bland dem skulle räknas de stora målade tapeterna i biljardsalen. De framställa livfulla skildringar ur Salomos historia, Salomos dom, Salomo på sin tron, Salomo och drottningen av Saba. Den fasta inredningen i detta rum bildar f. ö. en ovanligt enhetlig i barockinteriör.

Vidare räknas bland familjeklenoderna en vägghendyl av förgyllt trä, signerad "C. F. Laurin Stockholm" och så en praktpokal, s. k. välkomna av förgyllt silver, ett mästerverk i svensk guldsmedskonst från 1600-talet.

Se'n är det målningarna. Den store karolinske porträttmålaren Ehrenstrahl var befryndad med släkten Wattring, vilket torde förklara den rikliga förekomsten av Ehrenstrahlmålningar på Sandemar. Men tavel-samlingens pärla är väl ändå barnporträttet, signerat D. D. Santvoort 1640. Det är målat på trä och mycket högt värdesatt av konst-kännare.

Ehrenstrahls kungaporträtt äro praktfulla. Karl XI i rustning och violett mantel, Karl XI i strumpebandsordens röda dräkt och blåa, vitfodrade mantel, kedja och kraschaner, Hedvig Eleonora, Ulrika Eleonora d. ä. och Ulrika Eleonora d. y. som barn och ett ståtligt Karl XII:s porträtt. Dessutom finns det en liten gouach på pergament, föreställande Fredrik I i kröningsdräkt och ett par allegoriska Ehrenstrahlare. Men det kanske roligaste Ehrenstrahlsporträttet föreställer en gammal man och är försett med följande underskrift:

"Så såg ut stowachtar Hinrik Finne
Som lefde i dubbel mannaminne
Och tjänte i sju konungars tid
Uthan att han leddes därvidh
Thy han var frisk och mädde alltid väll
War alltid nöjd och alltidh säll
Will thu weta hans ålders år
Se på ziffran som bredewid stårh.

Gammal 136 år 8 månader och 17 dagar. Född i Finland 1548 d. 13 Januari. Dödh på Kongsöhr den 26 sept. 1654. David Klöcker Ehrenstrahl."

Den urgamla stallknekten lär ha intresserat Karl XI så livligt att konungen åstundat ett porträtt av honom. Men gubben vägrade en-vist att låta måla sig därför att han fått för sig, att han därefter måste dö.

Då lät kungen en gång förplåga honom så grundligt att han "sloknade" som vi skulle säga. Under tiden arbetade Ehrenstrahl för fulla muggar och nästa dag var porträttet färdigt. Men då avsomnade också den gamle, alldeles som han förutspått om det var ruset eller trolldomen som verkade vilja vi låta vara osagt.

Ännu ett unikt Ehrenstrahls-porträtt finnes på Sandemar men det är tyvärr betydligt skamfilat och förvisat till vinden. Det föreställer en så viktig person som Pompe, Karl XII:s trogna hund som med sådan berömmelse gått till eftervärlden.

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt uppfriska blodet, där med avlägsna själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande. Magsyra och Huvudvärk försvinna. Värk i kroppen, Reumatism och Nervsmärtor svingras. Hälsa, krafter och Välmående återvinns.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppfriskande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten Säljes å Apotek, i Drogh., Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

**LIV-
FÖRSÄKRINGSBOLAGET
BALDER**

40-årigt livbolag med
Grundfast soliditet, fram-
1927 nytt prospekt med
sänkta premier!

Nehej!!
Det skulle vara
MZADIG?
Tvåttpulver
med mildt
sa Mamma!

M. Zadig, Malmö, H. M. Konungens Hovlev. Nederlag i Stockholm: Rege-ringsgatan 27.

**ATT VARA SMÄRT
ÄR SÄSONGENS
MOD**

Crystallosetter
är medlet!

De giva ej fetma!
Använd dem all-
tid i kaffe och thé
i stället för det
fettbildande sock-
ret. Ingen bismak.
Pris 50 öre pr ask.

Crystallosetter

Piska
och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

SANTETS BINDLAR
Diana
SVENSKT FABRIKAT

Verkligt Hygenisk dambinda
Tvekan sedan 20 år i Sverige andast av
Göteborgs Kem.-Tekn. Fab. Göteborg

Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vit-
varuaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm
& Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Konstnärliga brevpapper av Simon Gate.

Begär hos Eder pappersleverantör Ljungdahls papeterier, kassetter och brevböcker komponerade eller tecknade av Konstnären Simon Gate.

De utmärkas av förnäm elegans.

Fjäder och dun till partipriser

Angrensad extra prima fågelfjäder å kr. 2.25 pr kg.
D:o Andfjäder å kr. 3.— pr kg.
D:o Andhåldun å kr. 3.75 pr kg.
D:o Gåsfjäder å kr. 5.50 pr kg.
Exp. franko minst 5 kg. Prover sändas på begäran. Äldsta och största specialaffär inom branschen i Sverige. Köp icke fjäder och dun förrän Ni infordrat offert från

S. H. SVENSSON,
LANDSKRONA.

Firman grund. år 1905. Tel. 390 o. 1190.

Begär alltid Vitrums tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrala
Laboratorium, Stockholm.
Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Blommor

i senaste nyheter för
vintersäsongen i dag in-
komna i Twilfit, Nybro-
gatan 11. Priser en-
stående låga.

極東

En fängslande öster-
ländsk färgprakt mö-
ter ögat genast man
kommer in genom
N. K:s svängdörrar.
Den stora kinesisk-
japanska utställning-
en i N. K:s Ljus-
gård är en enstå-
ende sevärdhet.

A/B NORDISKA
KOMPANIET

Att det monumentala Karolinerlottet slapp dela det grymma öde som drabbade många andra herregods utmed kusten under ryssarnas plundringståg hade det att tacka sin goda tur att just då ha en ägare som var befreundad med den ryska flottans befälhavare. De kringliggande slotten och gårdarna skövlades men på Sandemar samlades de ryska officerarna endast för att rumla om och intet om vederfors vare sig folk eller få på gården.

Nu sova minnena av flydda ofredsår och flydda välmaktsdagar. Livet på det nutida Sandemar förflyter i den lugna, fridsamma, jämna takt som det alltid gör på ett ställe där husfolket födes, lever och dör på gården. Sandemars herre håller slottets traditioner i ära och intet av fädernas gamla arv går till spillo under hans hägn. Sandemar är tydligen söndagsbarn bland historiska herregods eftersom det lyckligt undgick vandalisering av profana händer även under den senast tilländalupna krigsguldåldern då slott och familjegårdar gingo i handeln som växelmynt, ett öde som nog kunde vara väl värre än att förgås med eld och svärd från främmande fiende.

TH. K.

Är hon lyckligare nu än förr?

(Forts. fr. sid. 1139.)

— Jag tror inte att forna tiders ogifta kvinnor voro så olyckliga som man velat göra dem till. "Den gamla mamsellen" ringaktades väl egentligen endast i romanerna.

Tänk er blott de gamla, ogifta fastrarna och mostrarna förr i världen! Med vilken förtjusning omhuldades de ej av slakten. Barren längtade efter dem, faster och moster hade alltid tid för dem, för deras små bekymmer och glädjeämnen. Så älskad är nog mera sällan den ogifta kvinnan i våra dagar. Men i gengäld står henne nu större möjligheter att göra en insats i livet öppna och större möjligheter att inrätta detta liv efter egen önskan.

Vad den moderna friheten angår, tror jag icke, att den alltid är liktydig med lycka. Det är litet svårt för en äldre generation att sätta sig in i den unga tidens krav på frihet, och man bör kanske inte yttra sig om det man ej är tillfyllest inne i. Visst var det alldeles för stränga tyglar för en 20 à 30 år sedan, men jag tror, att det fordras en stor portion karaktärsstyrka för att icke taga skada av våra dagars "lyckobringande frihet".

Lyckan är inte att få gå och jazza.

— Lyckan, säger friherrinnan Ellen Cederström, beror inte på frihet och sådana där yttre förhållanden. Jag för min del har alltid varit lycklig, och jag tror inte, att jag, om jag nu vore ung, skulle kunna vara lyckligare än jag var en gång för länge sedan. Lycka, det är ett så underligt uttryck. Kära fröken, inte tror ni väl själv att ni känner lycka bara därför att ni t. ex. får gå och jazza hos Cecils. Lycka är något helt annat, det är bara något som man känner inombords och beror på helt andra saker.

Men för övrigt tycker jag naturligtvis att det är rätt och riktigt och tillfredsställande, att kvinnan tar vara på sin frihet, när mannen gör det. PÉRA.

Om Idun

blivit slutsåld på båtar och
tågså var vänlig anmäl detta
omgående till Iduns Exped.,
tel. 1646 och Norr 6147.

Frisk hy —
friskt humör!

Ren och frisk hy är en nödvändig förutsättning för välbefinnande, livslust och humör. Till den nutida kroppsvården hör därför en daglig användning av

F. PAULI'S

Ovicula

— skönhetsvålen.

1 kr.

BOLINDERS

Nu är tiden

att skaffa Eder en kamin till vintern. Bolinders våningskaminer lämna en sund och behaglig värme med ringa bränsleåtgång. De äro lättskötta, prydliga och allt igenom solitt byggda.

KAMINER

Äro Edra tänder

»missfärgade»

så kan en bländande vitthet snabbt återvinnas genom denna nya metod.

ENKOM av den anledningen att Edra tänder synas vara mörka så behöver Ni icke tro, att de av naturen äro missfärgade. Mycket snabbt kan Ni återskänka dem en bländande vitthet.

Tandläkarevetenskapen har gjort viktiga upptäckter för att återställa den vita färgen hos mörka tänder — en ny metod för tandhygien. Den verkar efter nya principer. På några dagar kan Ni åstadkomma en iögonfallande förändring hos Edra tänder.

För tungan över tänderna och Ni kommer att känna en beläggning... en klibbig avlagring, vilken gör dem mörka och döljer deras skönhet. Äldre metoder ha icke lyckats att framgångsrikt bekämpa denna beläggning. På senare tid ha emellertid nya upptäckter gjorts, vilka införlivats i en ny tandpasta, kallad Pepsodent. Försök den. Några dagars bruk kommer att förvåna Eder. Ni är skyldig Eder själv att ha vita tänder. Skaffa Eder en tub... i dag.

Pepsodent

MÄRKE
VARU-

Den moderna kvalitets-tandpastan.

Säljes å Apotek, i Parfym-, Kemikalie-, och Speceriaffärer.

1971

Redovisningar.

Till Iduns förening "Födelsedagen" har ytterligare inkommit:

Transport Kr. 4263:66	
Fröken Sigrd Blomberg, Stockholm	1:—
Hr Herbert Morling, Stockholm	5:—
Fru Otilia Wahlqvist, Kristinehamn	20:—
Fru Maria Hanse, Råflanda	3:—
Fru Amanda Åberg, Oskarshamn	5:—
Fru Frida Bäckman, Åsele	5:—
Fru Maria Bergström, Nora	5:—
Fru Jenny Södersteen, Åsersund	1:—
Rektor Valborg Nilsson, Höör	1:—
Fru A. Nordenstierna, Mariestad	2:—
Majorskan Alma Apolloff, Lund	3:—
Fru Jenny Staaff, Sthlm	5:—
Fru Emma Seth, Smålands Burseryd	5:—
Charlie Florman, Stockholm	10:—
Fru Elsa Adler, Gränna	2:—
Fru Ingegerd Holmqvist, Stockholm	1:—
Fru Hanna Palm, Gislaved	2:—
Doktorinnan G. Höök-Nilsson, Örebro	1:—
Doktorinnan Lydia Werner, Lund	2:—
Fröken Stina Brunius, Djurs-holm	1:—

Transport Kr. 4343:66

Till sign. "Olycklig familj", för vilken Idun värdade i nr 38 har influtit från:

Ebon	5:—
A. L., Nora	5:—
G. & W. F., Stockholm	10:—
Am. L.	25:—
B. O., Eksund	5:—
E. Bock, Askeby	3:—
E. L.	20:—

Kronor 73:—

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannemligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

Snowboots och Bottiner

i nya, eleganta modeller och färger.

Galoscher Gymnastikskor

av Hälsingborgs, Viskafor och Malmö fabriker. De nya nedsatta priserna tillämpas.

Oscaria

Egna affärer

i Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Gevle, Örebro m. fl. platser över hela landet.

Väg paketen, jämför kvalitet och priser.

Den verkligt fina damen

är noga med tvätten av elegant underkläder. Solidar rengör och bevarar, verkar kraftigt utan att fräta och är dessutom billigare än alla andra tvättmedel, ehuru tvålhalten är den högsta, c:a 38 % torr tvål. Därför väljer den verkligt fina damen Solidar, ty hon sätter en ära uti att även vara praktisk.

1/1 paket 58 öre.
1/2 paket 30 öre.

Solidar

Tvätt-Extrakt

Scen och Film

Operan har haft ett par glansfulla veckor med Ringen och två första klass gästspel, vår egen fru Todsens och den tyske basångaren Emanuel List. Välbesatta och utsålda hus. Vilket må antecknas stockholmarna till heder, ty även en Wagnerentusiast kan bli matt av föreställningar från halv 7 till halv 12.

Men det var mödan värt. Både att stå ut med de många timmarna — varför görs inte en paus i Rhenguldet, det skulle inte störa, när det ändå är scenförändringar? — och de många gånger förfärliga dekorationerna och ännu förfärligare utstyrda statisterna — hade verkligen herrarna sådana skrattretande frisyrier på Ragnaröks tid? Ty hovkapellet och hr Järnefelt spelade och dirigerade som aldrig förr. Och hela operaensemblen presterade sitt bästa. Hr Ralf, som alltid varit en beundransvärt säker och uthållig Wagnersångare men som i vårt tycke haft en charmlös och torr röst, överraskade med många klangfulla toner — han har tydligen fått någon lidnersk knäpp i Bayreuth. I fröken Thorborg har operan en utmärkt Fricka och Waltraute och Rhendöttrarna voro ovanligt väl-sjungande. Hr Wallgren har allt det majestät i både toner och åthävor som gör honom till en idealisk Wotan. En briljant sängare och skådespelare visade sig hr List aus Deutschland vara, man kan inte tänka sig en bättre Hagen. Och till slut — nu finns det visst inga superlativer mer att ta till — fru Todsens. Vare det också nog sagt.

Ja, nu är det bara synd, att all den publik, som först efteråt kan höra hur bra det var, inte kan få tillfälle att reparera skadan. Ty nu kommer inte Ringen — och kanske överhuvudtaget inga dylika glansfulla operadagar — förrän nästa år.

"I sjunde himlen" är ingen banal film, men den är på sina ställen valhänt utformad, knykig och elevmässig. Men den har poesi och humor, som försonar en med mycket. Och ett vackert ungt par, som man inte i första taget ser sig mätt på. Allt tillsammans ger en viss behållning. E. N.

En dröm,

som varar hela livet är ett

Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda Duntäcket i marknaden, som är duntätt

J. Svensson & Bourghardt

GÖTEBORG. Grundad 1881
Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik
Erhållas i varje välorterad möbel- och sängklädersaffär.

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Fråga: Vilken färg på mjuk matta, gardiner, draperier och eventuellt tapeter till rum med mahognymöbel och ottomanöverkast enligt prov? Lampsärm finnes i röd lila. Osäker.

Svar: En svagt gulbeige vägg med gardiner och draperier i en ljusare nyans av möbeltygets färg, varigenom erhålles en lugn och varm interiör. Matta i brunrött, brunt och dunkelblått.

Fråga: Vore tacksam få ett råd av Idun huru jag skall möblera en sommarstuga med 1 rum och kök å nedre botten, samt två sovrum i andra våningen. I möbelväg finnes inget annat än en byrå "med-klaff" och en antik sekretär på ställning, vilka äro målade i gammalblått. Tänkte måla det övriga också i gammalblått. Huru färg på tapeten och duktyger, gardiner och mattor? Tänkt mig en duschatell. Hurudant överkast? Sissi B.

Svar: Möbleringen av stugan är ju helt beroende av planlösningen och karaktären av densamma.

Varmgrå vägg, taktapet med mönster i gulrött och blått, gardiner i gulrött samt trasmattoner i stålgrått, rött, blått och gult. Duschatellen grå med mönster i rödgult av hemslöjds-kvalitet.

BOKNYTT

Goethes Faust har i översättning av Gotthard Sundberg utgivits på Lars Hökerbergs förlag. Pris kr. 7:50.

Bröderna Goncourts dagbok i urval och översättning av Algot Ruhe. 2 delar. Häft. 12 kr. Wahlström & Widstrand.

Bröderna Goncourts dagbok är en av världslitteraturens berömdaste krönikor och man hälsar med tillfredsställelse detta urval, som gjorts till föremål för svensk översättning. Det är en samling smådrag ur författarnas intensiva arbets- och umgängesliv, en rad anekdoter, episoder och korta karaktärsbilder ur det vimmel av människor, i vilket de rörde sig, intima situationer från deras eget och vännernas hem, en och annan aforsm av litterärt eller allmänmänskligt innehåll, en levande bild av politik, litteratur och societetsliv i Paris under åren 1851—1895.

Disraelis liv av André Maurois i översättning av Elsa Thulin har utkommit på Gebers Förlag. Man förväntar sig icke, att André Maurois till den grad fängslats av Disraelis liv, att han velat ägna den store statsmannen och författaren en psykologisk skildring. Själva har ju Maurois något av samma blod i sina ådror och är en framstående kännare av engelsk kultur. Disraelis liv är som en saga, dandyn och modeförfattaren av främmande stam, som blev de förnäma Torylordernas chef, nederlagens man, som slutade som segerherre. Av detta livslopp har Maurois format en bok, intressant till innehållet och spirituellt till stilen. Framställningen tynges icke av politiska diskussioner och teorier. Särskilt Disraelis förhållande till kvinnorna, hustruns betydelse för hans karriär och hans mångåriga vänskap till drottning Victoria har Maurois beilst med många karakteristiska anekdoter. "Disraelis liv" förutsätter inga speciella historiska kunskaper för att kunna njutas, utan den kan läsas med nöje och behållning av varje bildad.

Hur man ökar sin arbetsförmåga är den lockande titeln på ett arbete av professor Donald A. Laird, som Natur och Kultur utgivit.

Förf. låter oss stifta bekantskap med vårt eget jag och detta på ett sådant sätt att vi börja peila vårt inre med granskande blickar. "Är jag sådan, passar det in på mig?" — den frågan ställer man sig ständigt under läsandet av boken.

I ett bihang ges ett formulär till ett sinnrikt avfattat och noga provat "personlighetsinventarium", som läsaren uppmanas ifylla, och där han sedan genom att på detta

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens

FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidra till en naturlig reglering av avföringen.

Inga som helst biverkningar.

Fås på alla apotek i askar à 40 piller. Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

placera olika efter visst system linjerade stencilpapper får fram huvuddragen i sin läggning. I dessa dagar, då den personliga dugligheten betyder så oändligt mycket för framgången — och dess betydelse kommer väl att mer och mer ökas — kan ett vederhäftigt vägledande arbete, som detta komma bra till pass. Boken kostar 5 kronor.

*

En handledning i ungdomens fostran. Ungdomsårens psykologi av professor Eduard Spranger, till svenska av fil. d:r Alf Ahlberg. Bokförlaget Natur & Kultur.

Att lära sig förstå de unga för att verkligen kunna uppfostra — det är en pedagogs viktigaste och svåraste uppgift. Det är därför en glädje att kunna säga, att professor Sprangers arbete är en utomordentligt värdefull hjälp vid detta studium. Ingen som har med uppfostran att skaffa borde förbigå denna bok, sprungen ur en intim förståelse av det uppväxande släktets farliga och nödställda läge. Sprangers bok har ärende till varje lärare och pedagog, till varje far och mor, som har ungdomar under sin vård. Pris 8 kronor.

*

Valda arbeten av August Blanche. Uppmuntrat av framgången med sin föregående billighetsserie — omfattande William Lockes arbeten — har B. Wahlströms förlag startat en ny i vilken tio arbeten av August Blanche komma att ingå. Böckerna bindas i gedigna, verkligt vackra halvfranska band — ryggarna äro i ljusbrunt skinn med guldtryck och handmålade titelfält — som vid subskription på hela verket kosta endast kr. 2,95 pr band. Det är glädjande att allmänheten genom dessa serier beredes tillfälle att till ett lågt pris förvärva god litteratur i en vacker utstyrelse, och man vågar kanske hoppas att än flera värdefulla bokverk på detta sätt komma att utgivas.

*

En bok om Sveriges siste rikskansler av d:r Carl Forsstrand har utkommit. Gebers förlag. "Den siste rikskanslern och hans döttrar" präglas av författarens lika älskvärda som drivna stil. Den skildrar friherre Fredrik Sparre, vilken, då hertig Carl av Södermanland år 1792 såsom förmyndare för Gustav IV Adolf återupplivade det gamla rikskanslersämbetet, utsågs att inneha denna befattning. Skildringen stöder sig huvudsakligen på en brevsamling, som förf. fått tillfälle att taga del av, och som lämna en mängd intressanta upplysningar om människor och händelser i det gustavianska Stockholm och skänka inblick i svenskt herrgårdsliv under 1780—90-talen.

*

Vägen till Timbuktu av lady Dorothy Mills har i översättning av Bertel Gripenberg utkommit på Gebers förlag. Det ligger spänning och stark stämning av äventyr och vandringslustens romantik över denna bok, där den oförvågna lady med liv och fart skildrar sin mödosamma färd genom Senegals ödemarker och längs den mäktiga Nigerfloden till den urgamla ökenstaden Timbuktu, som hon lär ha nått som den första engelskan. Hon har åstadkommit en fängslande bok, i vilken geografiska, historiska och etnografiska uppgifter livligt växla med träffande anekdoter och skarpa iakttagelser.

*

Modern tysk litteratur av fil. lic. Hans Küntzel har utkommit i serien Natur och Kultur från förlaget med samma namn. Den är upplagd efter samma grunder som de tidigare volymerna, behandlande engelsk och norsk litteratur. Först skildras det natu-

Stolt

kan Ni vara, då Ni ägnar Edra tänder den dagliga vården med Vademecum.

Fruktan

behöver Ni ej känna för de årliga tandläkarbesöken för tillsyn av Edra tänder, ty med en rationell tandvård förebygger Ni tändernas förfall.

"Lyd hygienens lag — Vademecum varje dag."

Eder billigaste Tandläkare: VADEMECUM

(V. A. de Mecum. Tandläkare)

TANDCREME

MUNVATTEN

ralistiska dramat och dess representanter under de senaste fyra årtiondena, därefter följa romanen och nya strömningar inom denna: klassicism, romantik och expressionism, och slutligen lyriken. Boken avslutas med en förteckning över till svenska översatta arbeten av de i boken behandlade författarna. Alla dessa översikter av modern litteratur fylla en uppgift icke blott i biblioteket utan hos varje litterärt intresserad. Pris kr. 2:25.

*

Arabiska myter och sagor, av professor Axel Moberg har utgivits på förlaget Natur och Kultur.

För de flesta människor sammanfaller begreppet arabiska myter med Tusen och en natt, men denna samling är endast en ringa del av den arabiska sagoskatten, som uppvisar andra pärlor, vilka i skönhet fullt ut kunna jämföras med de bästa av Tusen och en natts sagor. Dessa andra äro emellertid mycket litet kända men i föreliggande volym har profes-

sorn i semitiska språk vid Lunds universitet, Axel Moberg, givit oss en synnerligen rik och representativ samling, de flesta förut icke översatta till något främmande språk. Prof. Moberg har förstått att återgiva dessa berättelser så, att hela den ursprungliga charmen hos dem kommer fram med dess naiva, folkliga ton samtidigt som han klätt den språkliga formen i en fullt modern dräkt. Pris kr. 7:50.

*

Resor och äventyr i Sydasien, av John Hagenbeck. Natur och Kultur. Med denna volym erhåller svensk publik en tredje och sista serie av Hagenbecks skildringar från fjärran Östern, särskilt dess djurvärld. Vi få här följa Hagenbeck på hans resa från Ceylon mot norr genom Indiens länder, jordens mest gåtfulla, till Kashmirdalen, jordens skönaste; vidare mot öster genom Himalajas alpvärld, därpå söderut till Holländska Indien och så åter norrut till Siam. Hagenbeck går med entusiasm upp i sitt ämne, men värderar alltid det han ser nyktert och kallt, och ehuru han är en stor djurvän, övervärderar han ingalunda djurens andliga gåvor. Pris kr. 6:—.

*

En ny bok av Poul Bjerre, "Korset och livsbägaren" har utgått från förlaget Natur och Kultur. Den är en i lättfattlig prosa hällen programskrift, åsyftande en djupgående förnyelse av den religiösa andan och en genomgripande omdaning av de religiösa institutionerna.

De gammaltroendes religion sammanfattas i ordet "tro" — den moderna människans i maningen "var sann". Detta är själskännarens och själsläkarens huvudtes. Vilken revolution i vårt tanke- och känsloliv detta faktum redan inneburit, belyser författaren i detalj. Boken talar till alla sökande på ett sådant sätt att man måste lyssna och tänka. Pris kr. 6:—.

Gåtan.

(Forts. fr. sid. 1147.)

kan uttrycka, men som bereder mig lidande. Känner även du till de plågor, som den kvinna du lever med kan förorsaka dig bara genom ljudet av sin röst? Den nervernas spänning, den lust att skraka, att göra uppror, att fly, som man får vid blicken ur två klara och tomma ögon, tomma som själen, tomma som hjärnan...

Caterina var icke ett under av intelligens, men hon var säkert i stånd att vid läsningen av denna manns bekännelse dra den slutsatsen, att han gift sig med henne nästan av tvång, att han ansåg henne tanklös, ytlig och dum, att han icke var lycklig tillsammans med henne, att han icke älskade

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

henne och kanske älskade en annan.

Och vad hade Caterina gjort, då hon upptäckte detta? Ställt till scener, kanske en skandal? Hon hade kanske gråtit och skrikit, låtit föräldrarna läsa brevet, hon skulle föreslå skilsmässa eller uppställa oantagliga, förödmjukande villkor... Och sedan förebräelser och våldsamerheter och släktens rådslag och advokaternas omdömen och vännernas häpnad och umgängets viskningar... Det skulle bli skandal med ett ord eller åtminstone slut på all frid.

Och detta ingav honom fasa. Säkert hade han skrivit sanningen, han var icke lycklig och han älskade icke Caterina med verklig kärlek, men det var en av dessa sanningar, som man hela livet håller gömd i djupet av sin själ under en hög av konventionella hänsyn, av ljumma och banala känslor, av små vardagliga sanningar, mindre poetiska men mera praktiska. En sanning, som man kan säga en gång med de hemliga beaktelsernas hela vållust i ett anfall av den exaltation, som medlidandet med oss själva inger, men som man icke för allt i världen vill förkunna för alla fyra väderstrecken. Han var icke lycklig, men trodde han kanske på lyckans existens? Nej, och i så fall... Han älskade icke Caterina, men hade han ännu möjlighet att förälska sig i någon annan? Nej, han skulle säkert icke vilja ta ett steg tillbaka och upplösa äktenskapet. Han tänkte på friheten med vemod, rent abstrakt men han njöt av äktenskapets bekvämlighet, drömmen var en sak, verkligheten en annan, och han visste, hur han skulle använda det ena och det andra. Det beredde honom ett vemodigt nöje, att Ottavio skulle läsa denna beaktelse, men vid tanken, att andra skulle kasta blicken på den, blygdes han och kände sig rädd...

Han ryste häftigt till, någon hade knackat på dörren. Det var tjänstflickan, som kallade honom till bords.

— Fru väntar i matsalen.

Väntade hon? Hon hade alltså kommit tillbaka.

Beslutsamt reste han sig, gick mot matsalen och stannade på tröskeln för att sänka ögonlocken en smula, liksom bländad av ljuset, men i verkligheten för att icke plötsligt möta hustruns blick. Caterina satt med armbågen stödd mot bordet och kinden lutad i vänstra handen. Den högra lekte med en gaffel.

— God afton, Pietro, sade hon lugnt. Jag trodde, att du ännu var ute.

— Jaså.

Han sade icke mera, och satte sig skyggt framför henne. Han tyckte att hon hånlog. Han kunde icke betrakta henne stadigt. Han märkte, att hon var klädd i en mörk kjol med klarröd jumper, men i det mörklockiga huvudet och det vita och fylliga ansiktet med de mandelformade ögonen och den röda munnen, så långsam i sina rörelser, tycktes honom omflutna av en dimma. Han betraktade händerna, han såg på de fina, ringprydda fingrarna med misstro och ångslan, liksom om även dessa i sina rörelser haft något olycksbådande, nästan ett uttryck av hot. Han väntade.

Caterina åt lugnt till slut, reste sig, gick fram till fönstret och sedan in i salongen, där hon satte sig vid pianot. Så gjorde hon varje kväll. En oändlig häpnad grep då Pietros själ. Han fortfor att betrakta dörren, genom vilken Caterina gått ut, portiern var upplyftad och den unga kvinnan såg i salongens matta ljus ut som en stor bjärtröd blomma. Det vita ansiktet hade den vanli-

LENAR OCH STÄRKER HYN

Pond's Vanishing Cream
och **Pond's Cold Cream**

fås överallt i burkar à Kr. 2:50 och Kr. 5:— samt i tuber à Kr. 1:— och Kr. 2:—

POND's Generalagentur: Avd. No. 5, Pilestr. 19—25, Köpenhamn K.

GRATIS PROVER.

Mot insändande av 20 öre i frimärken till porto och emballage, sända vi Eder gratis provtuber av både Cold Cream och Vanishing Cream. Gäller 1 vecka räknat från d. 13/11 1927.

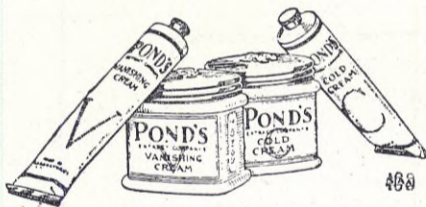
Fyrtiofem år men med en hy som en adertonåring

FYRTIOFEM år är den ålder, som står på hennes pass. Men som bekant är en kvinna icke äldre än hon ser ut. Och hon ser ännu ut som en ung flicka. Varje dag tala hennes vänner om detta för henne, varje dag bekräftar hennes spegel, att de ha rätt... hon har samma lena ungdomliga hy, samma av hälsa strålände hud, frisk som en ros. Hennes Hemlighet?

Pond's två Creamer.

Pond's Cold Cream först och främst. Med den gör hon huden ren. Varje afton innan hon går till sängs — och alltid efter en längre vistelse i det fria — ingnides huden rikligt för att creamens milda oljor skola kunna tränga in och bringa i dagen varje damm och smutsörn, som ligger gömt i hudens fina porer. Till sist, som avslutning och skydd anbringas **Pond's Vanishing Cream** om dagen och efter varje ingnidning med **Pond's Cold Cream**, utom sist på kvällen. Den är alltid effektiv och skyddar den ömtåliga hyn mot blästens, regnets och snöns skadliga inverkan. Och för puder är **Pond's Vanishing Cream** det idealiska underlaget.

S. 219

Pond's Vanishing & Cold Creams

ga likgiltiga självbehärskningen, men mannen tyckte, att de mandelformade och halvslutna ögonen voro fulla av dunkel tvektighet... Vad väntade hon på för att explodera? Varifrån hämtade hon denna kraft att behärska sig själv. Långsamt och försiktigt gick han runt i rummet, sedan steg han in i salongen med ansträng-

ning och stannade bakom Caterinas axel. Hon spelade med sin vanliga kyliga korrekthet och avbröt sig endast för att fråga honom:

- Röker du inte?
- Och du?
- Gärna.

Hon lyfte upp sitt ansikte för att tända cigaretten och kastade sig sedan på en soffa, lutade hu-

vudet mot ryggstödet och gäspade långsamt.

Pietros ögon riktades mot spegeln mitt emot, med denna oroliga, misstänksamma min, med detta bleka ansikte och det förlägna uttrycket kände han nästan icke igen sig. Han betraktade sig häpen. Tänk om han själv sänt av brevet eller förstört det. Allting var möjligt... Och om han

förlorat det ur minnet? Och om... Vilken tortyr... Hans hjärna tycktes omsvept av tät och kalla dimmor... Han kände sig så svag, så förlorad och löjlig i denna ovisshet, så bestämd för att göra ett slut på denna pina, att han knöt händerna för att ge sig själv mod och frågade med tydlig röst:

— Har du händelsevis sett ett brev på mitt skrivbord?

Hon lyfte på huvudet och svarade:

— Du hade glömt det. Jag lade det på posten.

— Jaså...

— Nu bryter stormen lös. Nu... Nu...

Under en sekund, vilken föreföll honom som ett sekel, förblevo hans nerver hemskt spända, hjärtat stod stilla, och han höll ögonen slutna, medan tinningarna bultade, han tyckte, att han hängde över en avgrund. Och efter denna sekund frågade Caterinas klara röst:

— Skola vi stanna hemma i kväll?

— Som... som du vill.

— Låt oss gå på teatern, Pietro.

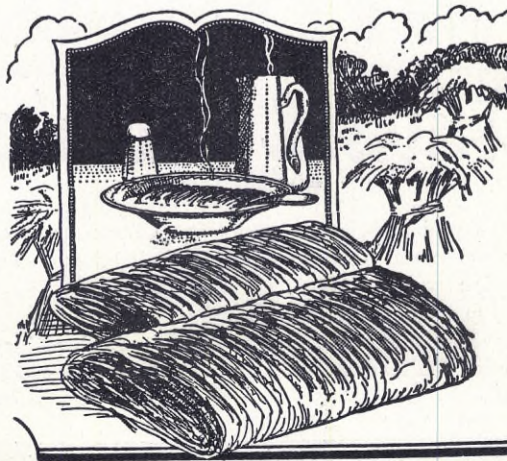
— Som du vill...

Han kunde icke vara lugn. På teatern, då han satt bredvid henne, betraktade han henne i smyg, men hon tycktes icke märka det. Hon satt orörlig med den långa, smala halsen litet böjd mot de nakna skuldrorna och det lilla huvudet sänkt, med fridfullt ansikte och uppmärksam blick under de långa ögonfransarnas skugga. Men Pietro tyckte, att han såg henne så för första gången, gåtfull och sluten. Han kände med en rysning av ångest, att han i grund och botten icke kände henne. Vad tänkte hon? Vad kände hon? Vem var hon? Vad dolde hon bakom denna smala panna, detta likgiltiga lende, denna tvektiga blick? Hade hon läst brevet eller icke? Visste hon något eller ej? Var hennes likgiltighet för mannen så stor, att hon icke ens gjorde sig besvärlig att fästa sig vid hans omdöme? Var likgiltigheten så stor, att hon icke ens brydde sig om att läsa vad han skrivit?

Han fantiserade dystert. Kanske älskade hon någon annan? Eller var det honom, Pietro, hon älskade och av ångslan att förlora honom låtsades hon vara okunnig om allt. Men när och hur skulle han få veta sanningen? Kanske aldrig... De skulle tillbringa hela livet tillsammans, bundna vid samma kedja, men kanske skulle han aldrig få veta hemligheten, som låg gömd i dessa mandelformade ögon, fulla av skugga, under de långa ögonfransarna...

Två brev.

Det var brev, som Maja Löfmark längtade efter mer än allt annat. Han, som det skulle komma från, var den underbaraste man i världen, så vacker, så glad, så god. Han var traktens yngste egendomsägare, han hyste ett brinnande intresse för sitt jordbruk, och hans ivrigaste ästundan var att en gång få råd att lösa ut sin bror, den bleka och boksynta inomhusmänniskan, och bli herre på oinskränkt egen gård. För snart en månad sedan hade han rest på besök till släktingar i Östergötland, och nu var det två saker, som voro alldeles oförklarliga: dels att han ännu inte kommit tillbaka utan lät brodern, vilken egentligen ingenting begrep, sköta gården alldeles ensam just nu på våren, då utarbetet började på allvar, dels att han inte skrev till Maja. "Du vet nog", hade han sagt, när han tog

SHREDDED WHEAT

SPUNNET VETE
Absolut rent Vete

Hälsosamt, närande, välsmakande.

Välj Shredded Wheat till frukost- eller kvällsrätt och åt det tillsammans med kall eller varm mjölk. Färdig att serveras direkt ur paketet.

Pris: Kr. 1:— per paket.

Efterfråga Shredded Wheat hos eder handlande.

Generalrepresentanter i Sverige:
AKTIEBOLAGET O. ANNERSTEDT, Sthlm.

Sprit och glycerin

jämte andra för huden välgörande ingredienser ingå som huvudbeståndsdelar i tillverkningen av

Eneroths Klubbtvål

Var och en som sätter värde på en verkligt förnämlig, balsamisk toalettvål, torde själv prova och bedöma.

Pris Kr. 1: — pr styck.

A.-B. ENEROTH & C:o, GÖTEBORG.

Om Klubbtvålen ej finnes hos Eder leverantör var god tillskriv fabrikanterna, som expediera fraktfritt mot postförskott kartong om 3 tvålar.

Waterman's

Ideal Reservoar Penna
den enklaste och pålitligaste penna som finnes

"Bara jag kunde säga det åt min väninna,
men jag är så rädd för att sära henne".

Hon är ensam och olycklig. Hunder det att vi andra ha tillbragt en oförgätlig kväll. Trots sitt friska, söta lilla ansikte har hon fått sitta ensam och övergiven i ett hörn. Och var gång jag kommit i hennes närhet har jag förstått att detta uteslutande berott på hennes okunnighet eller obetänksamhet.

Transpirationslukten är oförlätlig. Särskilt männen äro i högsta grad känsliga härvidlag.

Varje ung kvinna bör väpna sig mot denne dolde fiende. Så gott som alla lida därav i mer eller mindre grad.

Det farliga består i att man ofta icke själv är medveten därom, medan andra genast märka det och hålla sig undan.

ODO-RO-NO

(Medlet mot transpiration)

bör användas regelbundet två gånger i veckan för att man ständigt skall kunna vara befriad från såväl fuktigheten som ock den oundvikligt medföljande fränstående lukten.

ODO-RO-NO finnes överallt i flaskor å kr. 2:75 och kr. 5:—.

avsked av henne, "att jag alltid haft litet svårt för att uttrycka mig i ord. Annars är det något, jag så gärna vill säga dig, och då jag nu kommer bort, tänker jag skriva det i stället. Det brevet måste du svara riktigt rart på, hör du det!" Och Maja hade förstas rodnad och smålett och svarat ett ohörbart och lyckligt ja.

Men varför lät han henne vänta så? För precis tjugosjunde gången denna vår satt Maja uppkrupen i ett av salsfönstren, som vette utåt stora landsvägen, och stirrade sig blind efter den gamle styvbente sockenbrevbäraren. Där kom någon i vägkröken! Nej, det var ju bara far och en av drängarna. Bara far! Att hon kunde tänka "bara far"! Lilla far som alltid varit så snäll mot henne, och vars ögonsten hon varit, alltsedan mor dött för länge sedan. Stackars lilla far som arbetade och strävade och gned och snålade på allting, bara det inte gällde hans lilla tös, som måste ha det så bra på alla vis, fastän far var en fattig man. Han var så liten och smal, far, där han gick på vägen vid sidan av sin stora vackra dräng, och han bar grova stövlar och slitna, gammalmodiga kläder. Ingen skulle kunna tro, att den gullockiga och rosenkindade Maja var dotter till den där lille svarthårige, brunhyade mannen, men då han tittade upp, såg man genast, var flickan hade fått sina klara och milda ögon ifrån.

Då far och drängen gått förbi, var det åter tomt på vägen för en lång stund. Det var en så strålande dag, och majsolen blänkte i alla de klara vattenpussarna, som nattregnet hade bildat i hjulförorna. Medan Maja satt och tittade ut i den granna vårmorgonen, steg långsamt, långsamt en alldeles ny tanke upp inom henne: "Tänk — om — brevet — aldrig — skulle komma. Vad skulle jag då ta' mig till?" Dumheter! Hur kunde hon tänka något så orimligt? Naturligtvis skulle brevet komma. Snart var brevet här och då... Nej, se där kom Kurre! Kurre, som på gamla dar hade fått en sorts mani på att jaga sorkar, han som aldrig i sitt liv tittat åt en rätta ens. Nu kom han från sin morgonjakt i åkern, trött och våt och lerig; han slokade missmodigt med öronen och gjorde ömfotade lovar kring de små glittrande vattensamlingarna på vägen. "Annika", ropade Maja mot den öppna köksdörren, "här kommer Kurre från sin sorkfångst. Det finns väl nymjolk inne till honom?"

När Maja vände ansiktet mot fönstret igen, fick hon syn på brevberaren. Det klack till i henne, och hon måste svälja ner en stor, hård klump, som plötsligt stigit upp i hennes hals. Då gubben närmade sig grinden, blundade hon hårt. Skulle han gå förbi, eller skulle han...? Hon öppnade ögonen, och hennes hjärta hamrade vilt. O, han kom, han kom! Och det var inte tidsningsdag i dag. Det måste vara brevet.

Ja, det var ett brev till Maja, ett litet vackert vitt kuvert, och inte förrän hon kom in i sin jungfrubur med det, såg hon, att utanskriften var skriven av hennes bästa väninna. Det kändes,

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

Damkurser

Bilskolan Svea, Surbrunnsg. 50, Stockholm. Tel. V. 9679. Övningsv. Chrysler.

Vad gör man med en frusen vattenkran?

Ni föar säkert försiktigt upp den med tillhjälp av värme. Samma verkan ha Aspirin-Tabletter på edra muskler, när ni är förkyld. Blodet drives kraftigare genom musklerna, en behagligkänsla av värme genomströmmar eder kropp och samtidigt avlägsnas de olika orsakerna till smärtorna.

Aspirin-Tabletter äro endast äkta i originalförpackningen "Bayer" med det gula bandet och garantimärket.

Pris kr. 1—

Advokaten Eva Andén Filtar och Schalar

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund. Herkulesg. 14, f. d. Lilla Vattugatan 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576. Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

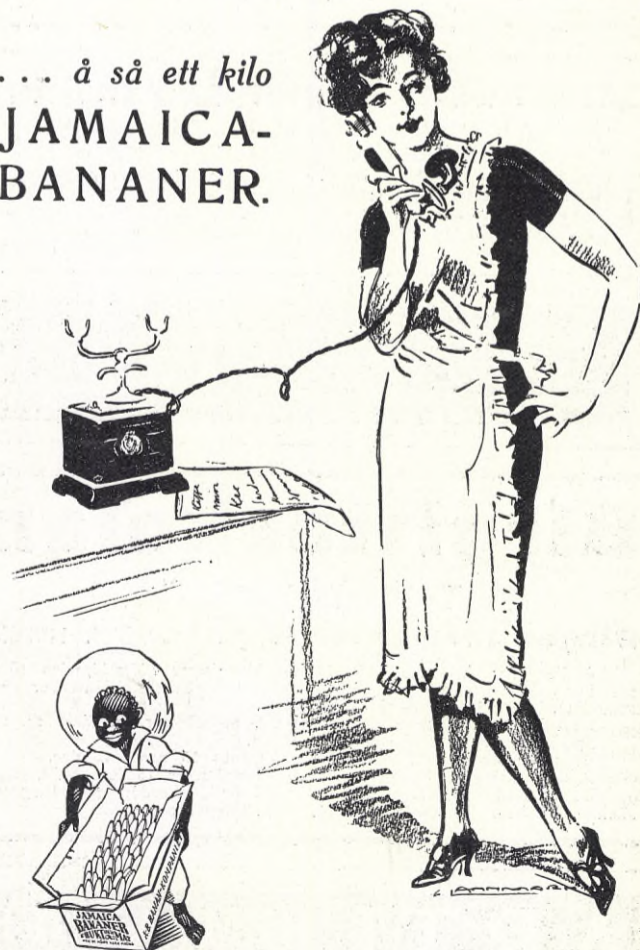

ARMOFIN

är medlet för den moderna kvinnan, som verkligen sätter värde på att alltid vara torr, sval och luktfri under armarna och kunna spara sina blusar. Då Armoфин på ett fullt naturligt sätt verkar botande, utan att tilltäppa porerna, kan medlet användas med allt längre mellanrum. Innehåller ej formalin! Fullkomligt oskadligt! Överträffat! Hundrats intyg! Obs! Om man ej helt vill borttaga svettningen utan endast lukten och uppriska armhålorna, utspädes Armoфин med något mindre än 1/3 vatten. Armoфин säljes i alla Parfym- & Kemikalieaffärer till 2:— kr. pr. flaska.

KEM. TEKN. FABR. ARMOFIN Landskrona.

... å så ett kilo JAMAICA-BANANER.

A.-B. BANAN-KOMPANIET

Stentor DEN POPULÄRA HÖGTALAREN

Finnes i många nya modeller i alla välsorterade radioaffärer.

A. V. HOLM

AKTIEBOLAG

MALMÖ

STOCKHOLM

GÖTEBORG

Lucas UTSÖKTA KAFFEBLANDNING

4.70 PER KG.
PAKET
FRAKTFRITT 2 1/2 KG. 11.75
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

som om något slocknade i flickans hjärta, och hon satte sig trött på soffan och började häglöst bryta brevet. Men så med ens blev det fart i hennes fingrar. Birgit bodde ju i samma socken, där han var på besök. Hon hade varit och hälsat på sin moster i Köpenhamn de två sista månaderna, men nu satt det ett svenskt frimärke på kuvertet, så då måste hon vara hemkommen. Maja ögnade igenom brevet utan att egentligen fatta ett ord av dess pladder. Men det fanns ett postskriptum, och det behövde hon bara läsa en enda gång, för att det för alla tider skulle vara inristat i hennes minne. "Jag kan tala om för dig, att doktorsn har besök av en så stilig ung godsägare från din hemtrakt. Ja, du känner honom förstås, så du vet, hurudan han är. Ack, om jag bara kommit hem för en månad sedan! Då... Men nu är han tyvärr brandförsäkrad. Märta Fredriksson, förstår du! Rik och bortskämd, litet äldre än han men väldigt stilig."

Maja läste in brevet i sin skrivbordslåda. Till hennes egen stora, tunga förvåning kom det inga tårar. Hon gick stillsamt ut i köket till sina hushållssylor. På vägen dit passerade hon genom salen. Hon kastade en blick ut genom fönstret, där hon suttit för en kvart sedan — eller var det kanske ett år, som förgått. Därute hade majsolen slocknat, och det glittrade inte längre i de tusen små vattenpussarna.

Fjorton dagar senare dog far mycket hastigt, och då var det, som om allting rycktes undan Maja, och hon sjönk ned i ett stort, svart mörker. Då feberdimmorna småningom lättade — hon hade legat sjuk i fyra veckor då — fick hon höra två nyheter. Den unge godsägaren, som inte kommit tillbaka från Östergötland, innan hon blivit sjuk, hade inte heller varit hemma sedan far dött, utan han och brodern hade sålt gården genom en mellanhand, och så hade han köpt sig en ny egendom i Östergötland på lån av någon i samma trakt. Den andra nyheten var ännu mera överraskande. Far befanns nämligen ha varit en rik man. Vem hade väl kunnat tänka sig, att den där lille tarvligt klädd, ytterligt sparsamme mannen skulle lämna efter sig en förmögenhet? Men Maja fick förklaringen på hans underliga beteende, ty bland hans papper fanns ett brev till henne, och där stod: "Jag var rädd, att du skulle råka ut för någon lycköskare, därför ställde jag mig fattig i hopp om, att du skulle gifta dig, innan jag dog."

Då Maja läst fars brev, var det som om hon fick nya krafter. Hon tyckte, att hon hade fått ett mål i livet, och att medvetandet därom gjorde henne stark. Hon skulle göra fars gård

Missprydande hår avlägsnas synnerligen lätt

Nära två millioner damer hava funnit att Veet, den parfymade och sammetlena cremen, skänker dem en synnerligen tillfredsställande lösning på det brydsamma problemet att avlägsna missprydande hårväxt. Begagnas rakapparater, tillväxer håret endast fortare och blir kraftigare. Då de gammalmodiga depilatorerna blott avlägsna hår ovan huden, borttager Veet detta även under huden. Ni behöver bara stryka på litet Veet creme och låta den verka ett par minuter.

Skölj sedan av den och — håret är försvunnet. Fullständigt tillfredsställande resultat garanteras i varje särskilt fall eller pengarna återbetalas. Pris kr. 1:75 och kr. 3:25 per tub. Att tillgå hos alla hårfrisörskor, parfym- och kemikalieaffärer, apotek etc. Eneqvist, Holme & Co. A/B, Vasagatan 15-17, Stockholm.

FÖRSTORINGAR 18:22 24:30
EFTER INSÄNT NEG. Nr. 2:50 3:50
FOTOGR. MAGASINET ESKILSTUNA

12 öre om dagen.

Är oklanderlig hälsa värt detta belopp?

12 öre om dagen kostar det att använda dubbelverkande Exogen, och därigenom undvika sjukdomsfall i njurar och matsmältningsorgan, reumatiska åkommor, mag- och tarmkatarrer, förstoppning, njur- och leverlidande, oförklarlig trötthetskänsla, aptitlöshet, huvudvärk, yrsel, nervositet, blodbrist, allmän svaghet, nervkänhet, sömnlöshet och ålderdomssvaghet.

Massor av intyg finnas och här avtryckes ett av dem.

Avskrift av intyg.

Exogen Manufacturing, Stockholm 5.

Nu har jag slut på den första satsen Exogen. Jag vill tala om, att jag aldrig trott, att jag någonsin skulle återvinna hälsan och jag trodde ej på Edert Exogen, när jag skrev efter det. Jag grep efter halmstrået. Nu är jag slagen av häpnad. Icke på 20 år har jag känt mig så stark och frisk som nu, och det är Exogen som gjort det. Var förut nedbruten av alla möjliga krämpor. Reumatisk värk har pinat mig i åratals och min mage tälde ingen mat, kväljningar och kräkningar plågade mig ohyggligt samt därtill ständig magsveda, och kände jag mig alltid kraftlös och trött. Efter åtta dagars intagning av Exogen kände jag tydligen hur mycket bättre jag blivit. Nu är värken så gott som alldeles borta, kväljningar och kräkningar hava alldeles försvunnit, samt ävenså svettningen om nätterna, och magsvedan gick bort första dagarna. Jag är så glad, att jag ej kan beskriva det. Mina bekanta här vilja också hava Exogen. Sänd därför sex satser av Edert dubbelverkande Exogen. Det skall vara fem satser nr 1 och en sats nr 2. Jag kan aldrig nog tacka Eder för Eder underbara medicin. Intet på jorden går upp mot Exogen. Det skall vara dubbelverkande Exogen till kr. 5:— pr sats.

Undertecknad, notarius publicus, betygar härmed, att förestående är rätt avskrivet.
Stockholm den 12 januari 1927.

Ex officio:

Uno Oldenburg

Notarius publicus

En originalsats dubbelverkande Exogen kostar kr. 5:— och räcker minst 40 dagar med int. 3 ggr. dagligen, halvsats, som räcker 25 dagar kostar kr. 3:—, fraktfritt vid köp av två paket. Vid köp av endast ett paket påläggas 50 öre som fraktbidrag. Vid köp av fem paket erhålles det sjätte gratis. Skriv i dag till avdelning 12.

Exogen Manufacturing, Avdeln. 12 STOCKHOLM 5.

De, som börjat använda Schéels Radium-tvål, ha lärt sig inse vad som menas med rationell hudvård.

Schéels Radium-tvål

Innehåller radium-mineralet "Vikrit"

Framtidens tvål Pris 1.-krone

Kontrollant: Fil. D:r N. Sahlbom.

Visa män

och kvinnor söka alltid att ordna sina inköp förmånligt. Det absolut bästa och förmånligaste sättet är att köpa från oss. Re-

kvirera vår stora huvudkatalog för hösen och vintern. Ni får då tillgång till hela vårt stora varulager — manufaktur, tyger, husgeråd, verktyg, lek-saker, kora varor, julartiklar m. m. — som omfattar uteslutande goda kvalitéer till verkligt billiga priser. Katalogen åtföljes av provblad å årets förmånsta julpublikationer, såsom Hemmets Årsbok, Julstämning, Julkvällen m. fl., och erhålles gratis och portofritt.

AHLÉN & HOLM, Stockholm

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Damstövlar av rysk modell

hava de senaste åren blivit alltmera populära. En nyhet för året, som har alla förutsättningar att slå an på den kräsna dampubliken, är

U.S. DAM-STÖVLAR MOSCOW

rysk modell helt av gummi. Till salu överallt.

Generalagenter för Sverige: A.-B. JOHANSON & BJÖRLUND, ÖREBRO.

För alla behov Sparta av lämplig finnas Skodon modell

Vad varje kvinna vet är att Drott är garantmärket på eleganta, välgjorda och billiga armbandsur. Ankarverk, 15 rubiner, 14 och 18 karat, mångfaldiga boettformer, konstnärligt ciserade, från kr. 59:—.

Drott

Drottarmbandsuren finnas också i guldbelagda boetter, 10 års garanti, moaré eller fjädrande armband från kr. 39:—.

Bese prov hos urmakare!
GIV HENNE ETT DROTT-UR!

Stockholms Hygieniska Institut

Inneh. SVANTE AHLBERG, exam. sjukgymnast.
Telefon: Norr 66 49. Klarabergsgatan 42, II. Telefon: Norr 66 49
Ansiktsbehandling, manicure, massage och elektriska behandlingar.
Förstklassiga lokaler och sakkunnig behandling.
Kvinnlig fransk assistent M:me GOYAARS.
Rikhaltig sortering av puder cremer etc.
On parle français. English Spoken.

De Fromms Bröd 15
Sockersjuka
hos John Askunds Ångbageri Göteborg, tel. 1426, 3526, 2422

Birgittaskolan

nuv. adress Beridarebangatan 21
flyttar den 15 d:s till nya förstklassiga lokaler i
Birger Jarlsgratan 4, 2 tr. Tel. 108 63.

Atelier för: Eleganta och enklare klänningar (förstklassiga sömmerskor och proverskor med praktik från såväl Stockholmsateljéer som utlandet). Barnkläder: Skolans specialité.
Textilier, konstvävnad såsom mattor, möbelytger, gardiner m. m.
Specialkurser i kläd- och lina-sömnad.
Kurs för sömnad av barnkläder anordnas 15 nov.—15 dec.
Yrkeskurser med kompetensbetyg. Nya kurser 15 jan. 1928.
Elever från landsorten kunna erhålla helinackordering å Birgittaskolans elevhem Beridarebang. 21, 2 tr. Begär prospekt.

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

till en mönstergård, fars gård, som han älskat och arbetat för i hela sitt liv. När hon blev riktigt frisk, skaffade hon en inspektor, en kunnig och erfaren man och lät honom börja sätta henne in i allt vad till jordbruk och trädgårdsskötsel hörde. Och så staddo hon en duktig hushållerska, ty för hushållet hade hon på ett egendomligt sätt plötsligt tappat lusten.

Det var en blåsig höstdag. Maja hade suttit nere på inspektorens kontor hela förmiddagen och tagit del av böcker och räkenskaper, och sedan hade hon tagit sig en kort, frisk promenad utåt fälten. Då hon kom hem till middagen, var hon vid särdeles gott lynne. Promenaden hade piggat upp henne, och så hade allting varit så behagligt i dag. Bl. a. hade inspektoren sagt henne, att hon förvånansvärt lätt satte sig in i lantbruksfrågor, och att hon säkert skulle bli en bra jordbrukare med tiden. Ack ja, det var bra skönt med arbetet, arbetet för den kära gården!

Sedan förvaltaren dragit sig tillbaka strax efter middagen, satt Maja kvar vid bordet och tittade igenom ett par tidningar, som jungfrun just burit in, och vilka utgjorde dagens post tillsammans med några prospekt och räkningar i bruna eller gråblå afärskuvvert. Dessa senare sköt hon undan; dem skulle hon bära ner till kontoret och gå igenom tillsammans med inspektoren. Men, då hon rörde om bland kuverten, fick hon plötsligt se ett, som var helt olik de andra, ett distingerat violett privatbrev med manlig stil på utanskriften. Maja ryckte till, som om hon bränt sig, men strax därpå bröt hon det lugnt och läste långsamt igenom det. Det var från hennes unge godsägare. Han började med att tala om sitt stora deltagande för henne — han hade inte velat tränga sig på, medan sorgen ännu var för ny — och slutade med ett frieri, vilket i fråga om ordens värme inte lämnade något övrigt att önska.

Maja vek långsamt ihop brevet och reste sig upp från bordet. Då hon gick in i sitt rum, voro hennes kinder vita, och utför hennes ansikte sköljde de tårar, som det där andra brevet inte förmått avlocka henne.

Margareta Lindvall.

Rosa Blomqvist på telefonistkongress.

Välj som yrke allra sist att bli rikstelefonist. Skånska, franska, lite tyska engelska och hjälpligt tyska, världsgеоgrаfin — se där vad man utav oss begär. Skuld för allt man skjuter på oss men vi aldrig få förgå oss. Aldrig ta vi oss en lur. Våra kafferep är myter. Vi ha ingen sinekur Minns det, snälla herr'n som ryter!

TAG DEN GENASTE VÄGEN

Om Edra barn ibland se litet bleka ut, gå då icke genast till doktorn, utan börja med att giva dem stärkande, ren och lättsmält föda. Van Houten's kakao är i sådana fall särdeles lämplig, då den i sig förenar dessa tre egenskaper.

En kopp Van Houten's kakao, tillverkad av den bästa kvaliteten kakaoböner, varje morgon och kväll skall snart återgiva dem deras friska färg.

Genom en speciell rostningsmetod blir Van Houten's kakao mycket kraftigare än vanlig kakao och ställer sig därigenom i bruket billigast.

Van Houten's KAKAO

"Bäst- i Bruket Billigast"

LÄSARINNORNAS SPALT FRÅGA.

Känner Iduns ärade läsarinna möjligen någon enkel, trevlig familj i Paris med ett par barn i 10-årsåldern, som lekkamrater åt våra två flickor, där min fru, jag och barnen kunde få bo (ej inackord.) vid tillämnat semesterbesök nästa år. Det vore ett stort nöje att få bo i ett lugnt Pariserhem mot att vistas på bråkiga hotell och otrevliga pensionat, vilka äro sig lika (tråkiga) över hela världen. Sanssouci.

FRÅGOR OCH SVAR!

Romaner.

Fråga: Kan Idun ge mig anvisning på några intressanta romaner av nyare amerikanska författare? Läserska.

Svar: Sinclair Lewis: Free air; Zane Grey: The call of the Canon; George Gibbs: Fires of Ambition.

Stockholmsresa.

Fråga: Tvenne damer, som ämna sig till Stockholm i slutet av november, önska få adress till något litet men gott hotell av mera privat karaktär. Om möjligt prisuppgift. Sörlänningar.

Svar: Ett par hotell, som äro av den beskaffenhet ni önskar och därtill komfortabla och centralt belägna, äro Årstaklubbens hotell, Smålandsgatan 20 samt Imperials Annex, Nybrogatan 6. Pris för enkelrum från 5 kr. pr dag och dubbelrum från 9 kr. pr dag.

Socketermometer.

Fråga: Var kan man köpa en termometer för karamellkokning? Lisa 27.

Svar: I de större järnaffärerna i Stockholm eller hos N. K.

Studiehem för unga flickor i Schweiz.

Fråga: Ber Idun ge mig anvisning på något Pensionat de jennes filles i Genève eller Lausanne. Målsman.

Svar: I Genève's omedelbara närhet (spårvagn) Pensionat de/er ordre: Les Hirondelles. Vi-

dare genom Madame et le prof. A. Douroze.

I Lausanne: Pensionnat Languedoc, Chemin de Villard. Direction M. le E. Pellaton.

Tegelgolv och läderfärg.

Fråga: 1) Har för några år sedan låtit bygga mig en stuga med förstukvist, vars golv är belagt med klinkertegel sammanfogat med cement. Vid påläggandet har cementet även kommit över teglet så att hela golvet är grått.

Undrar nu har man skall få bort detsamma, så att golvet får sin röda färg igen?

2) Hur färgas arbeten i läderplastik, t. ex. mörkbrunt eller mörkgrönt? Har hört att vanlig bets användes, men håller det färgen, och hur sedan få glans på lädret?

En som gör allting själv.

Svar: Enda sättet är att slipa bort cementet antingen med sandsten eller smärgelpapper och sedan skura med sand. Det är mycket svårt att få bort gammalt cement, men det går nog efter upprepade slipningar och skurningar.

2) Man köper i en färghandel

ett paket betsfärg i den färg man önskar och upplöser paketets innehåll enligt medföljande beskrivning. Med en mjuk svamp eller större pensel bestycker man hastigt hela skinnet med färgen, och man ser till att färgen blir jämn över hela ytan. Om man ej blir nöjd med resultatet efter första bestyckningen, gör man om proceduren en eller flera gånger. Men det måste ske hastigt och jämt för att resultatet skall bli bra.

Sedan betsfärgen är riktigt intorkad, får man glans på lädret, om man gnider det med en fin yllelapp.

Signaturen Barnkär, som i nr 44 fick svar på sin fråga om utbildningsanstalter i södra Sverige för barnsköterskor, får här ytterligare ett kompletterande svar. Vita Bandets Småbarnshem i Hälsingborg mottager elever, som önska utbilda sig till barnsköterskor. Den teoretiska undervisningen av läkare, den praktiska av sjuksköterska; därtill kurs i kindergartensarbete. Ansökan ställes till föreståndarinnan för hemmet.

GEORG LINDBERG

Välkommen i alla hem

är Viking. Han gläder båd' gamla och unga. Hans strålgans höjer trevnaden och lättar besväret med att göra "skon var dag som ny". Alla svenska hem har han gästtat, överallt är han värderad, överallt möter han öppna dörrar, ty alla äro ense om att bland skokrämer är

Viking bäst!

Utmärkt medel

mot de skadliga följderna av avmagringen är Havremust

Gyllenhammar

Ett glänsande resultat

— och ändå var det så enkelt att åstadkomma! Att tårtan blev så porös, vacker och delikat berodde på det förträffliga bakpulvret, som aldrig sviker.

Vill Ni vara säker på att tårtan skall lyckas — använd då alltid

Ekströms Jästmjöl

— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

Komp.: Kåge, Gustavsberg Percy, Gefle

Svenskbetonad konstnärlighet

utmärker inhemskt porslin till skillnad från den internationella dekoren hos importporslin. Sveriges porslinsfabriker samarbeta med framstående svenska konstnärer för att uppnå en rangställning hos sitt porslin. Att detta lyckats även i utlandets ögon bevisa de utmärkelser, som svenskt porslin förvärvat i upprepade internationella tävlingar. Varför då köpa utländsk vara, när utlandet självt sätter pris på

Svenskt porslin och fajans

sten